

Рік XVIII. Нью Йорк, Четвер, 14-го цвітня 1910. Число 15

Vol. XVIII. New York, N. Y. Thursday, April 14, 1910. No. 15.

Від Головного Уряду Р. Н. Союзу в Америці.

Розмет Р. Н. С. за місяць Марець 1910.

Від.	13. Телеп Филип, ум. 2,2, '1910	\$ 1000.00
„	121. Пукач Іван, ум. 10,2, '10	1000.00
„	1. Мерена Панько, ум. 15,2, '10	1000.00
„	212. Гучик Оспф, ум. 23,2, '10	1000.00
„	195. Пац Василь, ум. 26,2, '10	1000.00
„	142. Дзіндзьо Василь, ум. 28,2, '10	1000.00
„	91. Книш Іван, ум. 3,3, '10	1000.00
„	6. Крічфалуши Іван Панян, ум. 12,2 '10	1000.00
„	96. Лапідкий Яков, ум. 12,3, '10	500.00
„	146. Мазурик Юрко, ум. 16,3, '10	1000.00
„	16. Дзяба Осиф, ум. 21,3, '10	1000.00
„	41. Ропицкий Данько, ум. 27,3, '10	1000.00
„	225. Полужин Кат. ж. Онуфрея, 3,1, '10	400.00
„	159. Сімон Францішка, ж. Каз. 26,2, '10	400.00
„	209. Пап Юлія, ж. Осифа, ум. 8,3, '10	400.00
„	191. Лісовська Ева, ж. Григорія, ум. 15,3, '10	400.00
„	95. Прислонська Марія, ж. Якіма, 24,3, '10	400.00
„	Виплачено за помогои на суму	\$13.500.00
„	Платня головних урядників за Марець	190.00
„	Адміністрація Союзу за Марець	318.01

Весь розхід виносить \$14,008.01

Розмет платить 11,834 членів на ціле посмертне (кождий по 1.11 цнт.) і 1686 членів на пів посмертного (кождий по 56 цнт.)

Крім того кождий член платить за орган „Р. Н. Союзу“ по 10 центів, на Резервовий Фонд по 2 центи, на Народний Фонд по 1 центі, на Фонд Відних по 1 центі.

Член на ціле посмертне платить 1.25 цнт. а на половину посмертного 70 центів.

А. Шаршомь, гол. касієр. С. Ядловский, гол. секр.
Дм. Капітула, гол. предсд.

До членів Русинів Р. Н. Союзу.

Як Вам відомо, з днем 15-го с. м. розпочинає ся тут спис населення. Обовязком кождого члена Р. Н. Союзу є підчас сего спису ясно і недвозначно замаркувати свою народність. Між нами не сьміє бути ні одного зрадника, ні одного ренегата! Кождий з нас нехай тямить про се добре, що він вродив ся Русин, ссав руське молоко, дихав руським воздухом, руські колісанки усепляли його дитиною і тому руська мова і народність мусять бути для нього скарбом, який видерти може хіба одна смерть. Нава нава, Русин, Русин-Українець звучить по англійськи Ruthenian і тому ніхто най не важить ся звати себе Russian, бо тоді стає Юдою-зрадником свого народа, чоловіком, який не вартає, що його земля сьвята носить. А таких чейже у нашій славній організації, в Русько-Народнім Союзі не найде ся...

Тому пригадую, ще раз, що коли до кого прийде цензусовий урядник і запитас what is your nationality, то має відповісти Ruthenian. Отже позір Члени Руського Народного Союзу!

Дм. Капітула, гол. предс. Р. Н. С.

Ще в справі спису людности.

Можливо, що рівночасно з тим числом часописи, запускає також в Ваші двері чоловік, який ні представив ся, не назвавши свого імені, пічне Вас бомбардувати усякими питаннями. А деякі з тих питань будуть такі дивні, що більше мож сказати безлічно дивні. Бо прошу: дивлячи ся на Вас буде питати, чи Ви сліпі, хоть сам власними очима бачить, що на відлеглість сімсот ярдів Ви годні розпізнати паперову п'ятку від десятки; або таке: чи Ви глухонімі, хоч чує, що на його влізливості кров починає бурити ся в Ваших жилах і Ви недвозначно бажаєте, щоб влізли-

вий гість подів ся хотьби і на „сибірські фарми“. Або і таке, чи Ви маєте діти, хоч сам добре се бачить, що півтора тузина сего добра з повідчинюваними ротиками обступило його довкруги. А то ще не все, бо таких питань буде багато, багато. І хоть як буде бурити ся Ваша кров на сі всі питання, хоч затиснете може кулак, однак не будете мали навіть і тої сатисфакції, щоб викинути влізливця за двері. Та і не радимо Вам того навіть пробувати, бо ще готові Вас на прохолоду замкнути за залізну решітку. Що сей влізливий панок завдає такі питання, се не його вина, позаяк він сповняє тільки се, що йому припоручено. А приказав йому таке питати ся цензусовий уряд в Вашингтоні і горе тому, хто не схотівби відповісти на всі завдані йому питання.

А питань усіх буде спору. Ось про що Вас буде питати такий панок, у якого буде бинда з написом: „U. S. Census 1910“.

- 1) Місце мешкання?
- 2) Місце мешкання родини?
- 3) Імена тих осіб, що мешкають разом з родиною.
- 4) Посвояченє тих осіб з головою родини.
- 5) Пол?
- 6) Народність?
- 7) Вік?
- 8) Самітний, жонатий, вдовець, розведений?
- 9) Число літ від часу оженення ся?
- 10) Кілько дітей?
- 11) Кілько з тих дітей живе?
- 12) Місце уродження?
- 13) Місце уродження батька?
- 14) Місце уродження матери?
- 15) Коли прибув до Злучених Держав?
- 16) Чи має горожанські папери?
- 17) Чи говорить по англійськи? — як що ні, то якою мовою?
- 18) Чим займає ся?
- 19) Де працює?
- 20) Чи дає працю другим, чи сам є робітником?
- 21) Чи працював 15-го цвітня 1910-го року?
- 22) Кілько тижнів був без занятя в 1909 році?
- 23) Чи вмів читати?
- 24) Чи вмів писати?
- 25) Чи ходив до школи від 1-го вересня (септембра) 1909-го року?
- 26) Має власну хату чи рентує?
- 27) Чи є довг на його хаті?
- 28) Чи має хату чи фарму?
- 29) Скільки інвентаря на фармі?
- 30) Чи служив при війську?
- 31) Сліпий?
- 32) Глухонімі?

Так отже кожда мешкаюча тут особа крім свого імені і назвиска мусить подати також рік уродження, рік свого занятя (фах), степеня просвіти, т. є які скінчила школи, якими мовами говорить і т. д. Далше будуть записані случаї смерти в родині, кілько кімнат займає мешканє, далше імена всіх умов хорих в родині, сліпих, глухонімих, проступників, розводи, належанє до організацій, народних товариств, фахових юній, релігійних конгрегацій і т. д.

Уроджені поза границями Злучених Держав попри свою народність мусять подати також і державу, з якої походять. І тут передовсім треба нашим людям уважати. Ніколи не треба подавати імені держави, з якої походимо наперед, позаяк тоді легко може стати ся, що урядник запише Русина як Austrian, Hungarian або Russian. Тому то, коли запитас кого, якої він є народности, треба завжди сказати Ruthenian, а доперва тоді, чи з Австрії чи з Угорщини або Росії. Длячого ми маємо по англійськи називати себе Ruthenian, а не Russian, про се була вже бесіда много разів в попередних числах. Додамо тут тільки отсе, що ся назва Ruthenian не є зовсім видумана Ляхами на згубу Русинів, але що ся назва є так стара, як

давно Русини стикали ся з західною цивілізацією. В усіх грамотах, почавши від XII столітя, отже тоді, коли ми ще мали своїх князів та королів (в Галичині) в усіх історіях, які в тоті часи писано переважно по латині, називали ся ми та називано наш народ Rutheni. Сю назву стрічаємо в усіх листах і грамотах нашого славного короля Данила, князя Льва, далше в грамотах угорського короля Людвика і много, много інших. Отже вже в тоті заміркли часи, коли ще навіть і немогло бути бесіди про „польську інтригу“ весь запад Європи називав нас по латині Rutheni. І ся назва перейшла в усі цивілізовані мови та тому і днес тутешній уряд говорячи про нас говорить як про Ruthenians, знаючи докладно, що ми є окремий, зовсім відрубний народ від Росіян, Russians. І тсму кличемо в останнє: не дайте туманити ся тим, що „людською кровію торгують і люд у найми віддають“, не слухайте тих, що кличуть Вас вирічи ся своїх батьків і дідів, що кажуть Вам забути сю мову, якою учала Вас ненька малими Отченаш до Бога жибоніти. Не слухайте їх, бо вони се роблять за гроші, за кодину заплату помагають послідню сорочку із Неньки здирати! І коли прийде такий іскуствитель до Вашої хати, Ви плюньте йому в очи та скажіть: ніякий чесний чоловік не був ще ніколи зрадником свого народа; свою мову і народність зраджують лиш послідні падлюки, лиш такі, що місто людського серця мають у груди якесь собаче; ми сьємо Русини, Русини-Українці, сини великого 30 мільонового народа, і як такі по англійськи називаємо себе Ruthenians! Так, а ніколи інакше!... Тямте се!

Хто приїздив кілька разів до Америки, мусить урядникови подати час свого першого приїзду. Мущини мусять сказати, чи мають горожанські папери, а коли так, то де і коли їх дістали. Коли батько має горожанські папери, то всі його сини низше 21 літ тим самим також стають горожанами. Хто має тільки перші папери, того урядник замаркує буквами „Pa.“, а хто їх зовсім ще не має, вістане означений „Al.“ (Alien — чужоземець). Кожного, що скінчив 10 літ життя будуть питати, чи говорить по англійськи. Если хтось не говорить по англійськи, тоді мусить подати свою рідну мову. В сей спосіб тутешній уряд хоче переконати ся кілько емігрантів приняло тутешнє горожанство та кілько з них говорить по англійськи.

Будуть далше розрізняти ся жонаті, вдівці, розведені, а також котрий раз є хтось жонатий. Тут мусить ся також подати як довго є хто жонатий, при чім однак треба подавати тільки повні літа. І так приміром, хто до дня 15-го цвітня є жонатий 2 літа і 9 місяців, то має сказати урядникови, що він живе з жінкою 2 літа. Хто є жонатий не цілий рік до дня цензусу, то такого означать знаком „O“.

На кождий запит цензусового урядника мусить ся дати повну і вдовольную відповідь. Хтоб не хотів дати таку відповідь, то про такого 23-ий розділ цензусового права говорить: „Кожда одиниця, якої вік є вище 21 літ в разі відмовлення відповіди, або в разі подання з розмислом фальшивої відповіди, буде покарана гривною до висоти 100 доларів“. На сей пара-

граф передовсім звертаємо увагу всіх тих, що то замотеличені московською дурійкою встидають ся свого власного імені, а ідуть служити московським панам. За фальшиве поданє з розмислом своєї національности ждуть їх консеквенції подані в повисім параграфі.

Кожда розумна людина буде отже на всі поставлені їй питання відповідати ясно, точно і щирю правду. Сповнивши се, виповнять не лиш обовязок перед державою, яка нас приняла і живить, але і виповнять свій патріотичний довг, бо лиш в сей спосіб уряд дізнає ся, що і ми живемо тут в поважнім числі, що і з нашими потребами та вимогами треба числити ся.

АНТИН ПУРКОВСЬКИЙ.

СТРІЧА З КОМЕТОЮ.

Свобідна перерізка твору Каміля Флмаріона „Конець світа“.

Стріча

Неначе зірки з огненними
хвостами і крівавою россою.

Шекспір. Гамлет I.

Неумовимо неначе право смерті, якого ніяка сила не може відхилити, неначе з сталюого дула вистрілена до мети гарматня куля, летіла комета по своїй дорозі чим раз ближше, ближше. Усі обчислення астрономів сходили і потверджувалися як найдокладніші. Оба мандрівники небесних розтворів, земля і комета летіли назустріч, неначе два потяги гнані цілою силою пари, неначе якісь два велитенські страхиття, випущені одно на одного.

Вночі з 12-ого на 13-ого липня комета закрила собою цілу площу неба та голим оком видно було огненні вири, що крутилися у якімсь біснотаті круговороті довкруги осі. Здавалося, начеб нечисленні рої метеорів запалювалися, неначеб кріваві блискавки зводили фантастичні борби з собою. Огненна куля здалася крутити сама довкола себе, звиватися, корчитися, неначе якесь живуче єство шарпане внутрішніми болями. Велитенські стовпи огня то тут то там бухали у гору, одні зеленавої, другі кріваво-червоної краски; найясніші сліпили очі своїм білим сяйвом. Се сонічне промінє ділало на газову мраковину комети розкладаючи одні тіла, творячи експлодуючі мішанини, електризуючи їх та викидаючи з чельностей комети хмари димів і пар. Сама комета ригала огнем, бухала щораз то страшнішими хвилями полум'я, неначе смок, що кидає ся на землю, щоб затопити її потопою огня. Що найбільше розбуджувало страх, се обставина, що в розріз з загальною думкою і поглядами з сеї пекольної кузні не доходив до землі найменчий шелест, не чути було і найслабшого звука.

Повнолиций місяць вправді сіяв на небі, але його круг був без блиску, зелений. Зорі десь зникли. Зате ціле небо палало одним страшним морем огня.

Проти загального сподівання день 13-го липня випав чудовий, гарнийший як усі попередні дні: серед голубого неба, без одної хмарки сіяло золоте сонце; вправді було досить парно, але лагідний, легесенький легот, віючий від моря відсвіжував воздух. Здавалося, неначеб ціла природа прибрала ся у святоточну одіж. Поля блистали усіма кольорами, ручаї журчали, у кущах тьохкали соловейки. Тільки в одних людських житлах відбувалися роздираючі серце сцени: се людство гинуло придавлене важким маревом смерті. Святоточний, урочистий спокій у цілій природі якось страшно відбивав від розпучливої тривоги, шарпаючої людські серця.

Мільони Європеївців з Парижа, Лондону, Відня, Берліна, Петербурга, Риму, Мадриту втікли в Австралію або до Америки. І чим ближше приходив день катастрофи, тим більше росла еміграція так, що заряд трансатлантичної воздушної комунікації не був в силі доставити достаточного числа воздушних кораблів. Вони неначе великі рої ластівок летіли крізь океани, щоб спустити ся в Сан Франціско, Гонолулу, Ліберті. Але мимо того, що день-денно мільони втікали з Європи, була се лиш так зникаюча мала частина упривілейсованих, що навіть брак їх нікому не впадав в очі; міста і села кишили від блукаючих без цілі, стративших свідомість положення і обставин людей.

Люди кілька уже ночий провели без сна; страх перед незваною а однак неминучою катастрофою не дозволив нікому ступити очей. Ніхто не жавив ся покласти ся у ліжко. Лиця усіх були якісь сірі, очі без блиску, витріщені у німій розпучі, волозе розвіяне...

Воздух з кожною годиною ставав сухийший, горячийший. Від доби нікому ані на думку не прийшло покріпити свої сили якою їдою, а жолудок, сей орган, який завжди сам звик допомогати ся о свої права, тепер не відзивав ся. Але палюча спрага була першим наслідком розпаленого воздуха. Однак ніякі зусилля не були в силі її загасити. Фізичний біль почав брати верх над болем душевним. Віддихане з кожною хвилиною стаало важше, мучаче. Малі діти під тягаром незнаного лиха плакали і кликали безвинно за мамами.

По містах і селах населене неспокійно блукало неначе мурашки в розбурханому муравлинку. Усі щоденні клопоти, стремління, життєва борба о хліб насущний забули ся; ніхто не турбував ся більше про своє власне майно. Запанувало якесь загальне отупіння, якесь моральне приголомшене, якась вселюдська недуга, що вирвала з людської душі усі почування.

Лишень церкви, каплиці, доми молитви, синагоги були у щертю заповнені вірними. Товпи людей зальгали перед церквами усі площиди, усі вулиці, та у безмежнім страху хилилися на пороги землі. Неначе тихий зойк алітали над морем голов молитви; але тільки дзвони, органи — се все мовчало.

По людних площах, вулицях, вульварах та сама гробова мовчанка. Лиш де-не-де почув ся крик оп'янілих, що у алькоголю шукали забуття страшного нещастя. Ніхто нічо не продавав більше, ніхто не турбував ся про своє майно. Навіть воздушні кораблі та летаки зникли з воздухів. Одинокі вози, які в ряди годи появлялися ся на вулиці, були похоронні каравани, що везли перші жертви комети.

День минув без ніякого важливого припалку. Але що принесе ніч, послідна ніч життя на землі!...

Здається, що ніколи ще захід сонця не був так чудовий, як того вечора. Сонце клало ся на спочинок у море пурпури і золота. Тихо ховав ся сонічний круг за обрій; але не появила ся ніодна зірка. Іночі не було. По сонічним дни наступив день кометний, не менше ясний, видний, але грізний, пекольними огнями розсвічений.

Зійшов місяць, блідий, неначе свічка западена у руді вмираючого. Чим висше підходив він на небо, тим ставав блідіший. Ядро комети натовість стало щораз яснійше, розсвічувало послідню ніч як кріваво багряне сонце, викидаючи з свого нутра зелені і жовті стовпи огня. Очам усіх представляло ся воно як якийсь страшний, неумовимий великан, що обхопив у свої обійми усе, небо і землю.

Нараз очі усіх розширили ся від страху. Кругом, на виднокрузі появили ся маленькі, фіялково-сині огники, обхоплюючи вінцем цілу землю. А майже рівночасно блиск комети зблід, правдоподібно тому, що в тій хвилині впала на комету тінь землі. Се миме згаснене комети однак показало ся страшніше: бо коли очі привикли до нового світла, видало ся воно далеко страшнішим, грізнішим, хоч не так яскравим, як перед хвилиною. Ніколи передтим не освічувало подібне світло нашу землю. — Воздух висох так, що неможливо стало дихати; з горн віяло горячо наче з розпаленої печи, а кругом понесло воно сірки. Здало ся, тепер вибила послідня година.

Страшний крик потряс основами землі. „Земля горить!... Земля горить!...“ чуло ся довкруги якісь вже не крики, але нелюдські витя...

Цілий виднокруг загорів вінцем синих огнених язиків.

І опять настала гробова мовчанка. З запертим віддіхом, з широко розчиненими очима гляділи люди на страшне видовище. Нараз неначеб цілий небесний звід розлупив ся на двоє а з бездонної розколини начеб вилізла якась страшна, велитенська паща, ригаюча зеленими огняними язиками; блиск сліпив очі, а страшний гук, ревіт, лоскіт, грім потряс основами землі. Люди, що находили ся ще на вулицях, неначе філі потоми кинули ся втікати, на осліп, без розбору, не знаючи і не здаючи собі справи куди і за чим. Вони лиш тямали одно: страшна, неумовима смерть витягала вже по них свої костисті рамена. Тисячі трупів, подавлених, подушених застелило вулиці. І в отсю годину було, начеб всі до одного збули ся розуму, а світ замінив ся нараз у один дим божевільних і палених.

По астрономічних обсерваторіях і вежах одинокі астрономи до послідньої хвилини липили ся на своїх становищах та робили записки і фотографічні знімки. Були також і одиначі, що з поза вікон своїх мешкань мали відвагу приглядати ся грізному видовищу природи.

Обчислення вказували, що земля мусить вбти ся в серце комети як куля у хмари, та що вона, аби пройти від верхні комети до її нутра потребує на се пів години часу. Перше зіткнене землі з кометою наступило тому 40 минут, коли то почуло ся палюче горячо і невиносима вонь сірки. Тепер прийшла хвилина, яка, здавало ся, принесла кінець. З найвищим трудом, тягнувши ноги за собою, нечисленні до тепер остаючі на своїх становищах астрономи поплели ся у нутро веж, де старали ся щільно замкнути. Декілька з них бачило ще велитенську огненну кулю, здається кільканайцять разів більшу від місяця, яка з пекольним ломотом полетіла в напрямі полудня. Але, сил бракло дальше помічувати: годі було дихати. До пекольного горяча прийшло ще затроєне воздуха углевым квасом.

У ухах чув ся безвинний шум, лоскіт, дзвонене, серця били палено; а все сей одурюючий запах сірки! Нараз посипав ся огнений дощ з неба, дощ метеорів і падухих зір, яких більша частина вправді не долітала до землі, з яких однак многі пукали у воздуху наче бомби, розриваючи дахи хат і кам'яниць; і по всіх кутках вибухнули пожари. Ціле небо стояло в огні. На огонь на небі відповів огонь на землі. Де лиш глянути страшне пожарище, одно море полум'я, блискавки і громи. Без перерви греміли громи, олушкуючі, страшні. Чув ся пекольний грохот, гуркіт, неначе тисячі велитів били у кітли та тарабани. Поміж сим чуло ся сичане, крик, вибухи, витів вітру, потрясення землі, начеб земля западала ся сама в себе. Бура стала така дика, така страшна, така палена, що люди стадали скаменілі, глухі, приголомшені

страхом, а потом так тихі і спокійні, як схожі листки, що їх вітер розносить. Тепер все уже кінчило ся. Кождий апатично віддав ся судьбі, щоб лягти під розвалинами і згарищами всесвітної пожежі, навіть не пробуючи найменшого руху протесту. Послідні обійми злучили ще тих, що навіть у сім страхіттю не хотіли розлучити ся, які хотіли вмерти разом, одно побіч одного.

Але головна сила небесного війська перейшла і правдоподібно в наслідок експлозій метеорів наступило в воздуху розріджене, рід порожнечі; бо нараз вилетіли усі шоби в вікнах, дахи з хат позлітали як перця, двері з тріскотом самі відчинили ся. Засвістило, завило, зашуміло у воздухах, страшний гурган розпалів, роздуваючи пожежі, страсаючи людьми, звиваючи з них оловяний тягар. А потім відчинили ся небесні брами і полили ся потоки дощу...

(Конець буде).

ПРОЦЕС

православного ігум. Арсенія
проти менаджера „Свободи“ Нон. Нирчова
і її редактора Ант. Цурновського.

Підводове поступоване п. Сніткіна.

(Дальше).

П. Сніткін: Чи тоді, як вона говорила вам про Арсенія і про дитину, був при тім чоловік іменем Грицько Чалий? Відп.: Так.

Пит.: Чи ви зізнали вже все, що Марія Криницька говорила вам при сій нагоді про поміщене оголошення в часописі?

Судія: Тут нема доказу на се, щоби вона говорила про якусь часопис.

П. Сніткін: Світлий Суде, свідок зізнавав, що вона говорила про поміщене оголошення в часописі і я хочу, аби він сказав, чи вона не говорила щось більше про се.

Судія: Прошу, най стенограф повторить те зізнане. (Стенограф повторив попередне зізнане, як слідує: „Вона плакала і просила, щоб я взяв дитину і говорила, що колиб я не міг взяти дитини, то аби оголошення в часописах, може якісь інші люде її взяли.“

Судія: А яке тепер є послідне питане?

(Послідне питане повторив стенограф, як слідує: „Чи ви зізнали вже все, що Марія Криницька говорила вам при сій нагоді про поміщене оголошення в часописі?“

Судія: Чи ви вже все зізнали, чи ні? Відп.: Ні.

Пит.: Ну, то що вона більше говорила?

П. Сніткін: Перепрашаю.

П. Сніткін: Прошу розказати все, що вона говорила тоді про се оголошене.

Судія: Ні, про дитину і часопис; як хочете, то можете застерегти ся.

П. Сніткін: Ні, я дуже був би вдоволений, колиб Світлий Суд дозволив мені допитувати в той спосіб, як я се наміряю, у всім прочим ми легко погодим ся.

Відп.: Вона говорила: „Як я прийшла по раз послідний до Арсенія, то він дав мені 10 дол., і сказав: „Не приходи сюди більше“ і се було причиною для чого я поклала цілу свою надію на часопис.“

П. Сніткін: Чи ви вже зізнали все, о скільки лиш можете пам'ятати про те, що вона говорила вам про се покладане надії на часопис? Відп.: Я сказав до неї: „Чому-ж ви передтим не ходили до „него“ (Арсенія) в сій справі?“ а вона відповіла: „Я ходила до него, але не могла дістати якоїсь вдоволяючої відповіді“.

Пит.: З яких сторін Австрії чи Росії ви походите?

Судія: Як може се належати до річі?

П. Сніткін: Я хочу доказати, що свідок знає Арсенія від кількох літ, і то ще із старого краю. При помочи сего свідка я зможу доказати, яке імя мав Арсеній в старім краю.

Судія: Як так, то я позволяю питатись.

Відп.: З Катеринославської губернії, з Росії.

Пит.: Як довго ви знаєте Арсенія? Відп.: Від часу, як я сюди прийшов.

Судія: Коли-ж ви сюди прийшли? Відп.: Влітку 1907 р.

П. Сніткін: Чи ви знали його коли в Харкові, в Росії?

Судія: Він вже зізнав, що знає його від часу, як прийшов до Америки.

Пит.: Ну, то що ви маєте на думці, коли кажете...

П. Гарван: Ліпше не турбуйтеся тим, що він має на думці.

П. Сніткін: Прошу заждати, доки я не поставлю питання.

П. Гарван: Добре, поставте питане, але не розпочинайте якоїсь промови.

Пит.: Що маєте ви на думці, коли кажете, що знаєте його від часу, як він є в Америці? Відп.: Коли я був Росії, то я лише чув про него, но не знав його особисто; прийшовши-ж в Америку, я запізнав ся з ним особисто.

Пит.: Чи ви знали про яке заведенне, котрого він був настоятелем, в Тироновці, харківської губернії в Росії?

П. Гарван: Протестую проти сего.

Судія: Він каже, що в Європі зовсім не знав Арсенія. А потім він сказав, що він лише чув про него передтим, заки прийшов до Америки.

П. Гарван: То значить, що се була лиш пого- лоска.

П. Сніткін: Добре чи зле імя доказуєть ся як-раз сею дорогою, через поголоски.

П. Гарван: Ні, ви самі повинні знати чоловіка.

Судія: Протест піддержаний.

П. Сніткін: Застерігаю собі право відклику.

Пит.: Ну, а що чули ви в Європі про всечесного Арсенія? — прошу ще нічого не відповідати; — який був його характер і моральність.

П. Гарван: Рішучо протестую проти сих слів: „що чули ви про сего чоловіка“.

Протест піддержаний. Застережене.

Пит.: Чи ви чули, щоб хто говорив коли про ха- рактер і моральність Арсенія?

Протест. Протест піддержаний. Застережене.

Судія: Чи ви говорите тепер про Європу?

П. Сніткін: Так, чи він чув в Європі.

Судія: Протест піддержаний.

П. Сніткін: Застерігаю собі право відклику.

Пит.: Чи памятаєте, п. Білушенко, щоб ви бачи- ли Марію Криницьку після 25. червня, 1908 р.

П. Гарван: Відповідajte лиш: так або ні. Відп.: Так.

П. Сніткін: Де і коли? Відп.: Я запускав підлогу у Мендельсона.

Пит.: Добре, йдіть далі.

П. Гарван: Ні.

Пит. (продовжуючи): Чи у Мендельсона ви гово- рили дещо з нею про записане зізнане, яке вона складала для Арсенія після появи згаданої статі.

П. Гарван: Відповідajte лиш: так або ні.

П. Сніткін: Звертаю увагу Сьвітлого Суду і про- шу о се, щоби прокуратор мені не перешкадав. Най Сьвітлий Суд поучить його, що він не може мені пе- ребивати і говорити свідкови, як він має відповіда- ти. Він не може обмежати, щоб свідок відповідав ли- ше так або ні.

Судія: Добре, я сам скажу свідкови, коли він має відповісти лиш коротко, так або ні, но з другої сторони, коли ви будете ставити такі питання, котрі не належать до річи, то я піддержу протест проти них.

П. Сніткін: Так, Сьвітлий Суд може не допускати зізнань свідка, але не може сего прокуратор. Прощу повторити питання.

(Питане повторив стенограф).

Відп.: Так.

Пит.: Чи ви знаєте, п. Білушенко, жінчину іме- нем пані Здравітська? Відп.: Так.

Пит.: Чи ви говорили коли з п. Здравітською про який лист, а радше про листи, які писав до неї Ар- сеній, так чи ні?

П. Гарван: Протестую, бо се питання є безосновне.

П. Сніткін: Я лише питаю ся: так чи ні.

П. Гарван: Я покажу Сьвітлому Суду, що се питання не має основи і для чого воно повинно бути виключене. На стор. 62. оборонець питав о. Арсенія: „Чи ви подали імя п. Здравітської своему адвокату?“ і т. д. „Чи ви писали коли до неї лист в сій справі?“ а він відповів: „Не до Здравітської“.

Тепер жеж він хоче видобути від сего свідка, яко від третьої сторони зізнане, чи він говорив коли не з сьвященником, лиш з самою п. Здравітською про листи, які посилав їй отець Арсеній. Се зізнане мо- глоб хіба опертись на поголосці. На стор. 63. на го- рі стоїть питання: „Чи ви писали коли до неї лист в сій справі? Відп.: Не до Здравітської“. І чи бачить Сьвітлий Суд, в чім тут заходить безосновність? І він питаєсь тепер сего свідка, що є третьою стороною, чи він говорив коли з п. Здравітською про листи, які писав до неї отець Арсеній.

Судія: Ну, та се могла бути поголоска.

П. Сніткін: Я хотів власне переконати Сьвітлий Суд, що доказувати після поголосок при розправах о очернене є дозволено...

Судія: Ні, я піддержую протест.

П. Сніткін: То я застерігаю собі право відклику.

П. Сніткін: Чи п. Здравітська говорила вам, що вона одержувала листи від Арсенія?

П. Гарван: Протестую.

П. Сніткін: Заждіть, бо я ще не скінчив питання.

Судія: П. Сніткін, я порішив вже раз сю kwestію і не знаю, яке ви можете мати право повтаряти знов те саме питання. Зізнане є виключене і я не мислю, щоб ви могли питати ся про те саме безпосередно по рішенню. Мимо сего, я позволю вам поставити ще лиш одно питання в сім напрямі.

П. Сніткін: Сьвітлий Суде, як-жеж я можу роз- бирати справу...

П. Гарван: Ви повинні знати, як маєте її розби- рати.

П. Сніткін: Я ставлю свідкови се питання, щоби показати суперечність зізнання всеч. Арсенія що-до сего, чи він писав листи до п. Здравітської. Прощу, щоб Сьвітлий Суд мені на се дозволив.

Судія: Ні, я не позволю свідкови сего зізнавати. Ви можете застеретись.

П. Сніткін: Застерігаю собі право відклику. Я скінчив. (Дальше буде).

Ще під розвагу вибира- ючим ся на фарми.

В 13-ім числі „Свободи“ надруковано справозданє комісії, вибраної підчас на- рад сьвященників в Філя- делфії. Па. для розслідже- ня о скільки землі коло Йорктавн, Вірджинія, при- гожі для поселеня Русинами.

Не маючи рівнож ніяких особистих цілей на оці а лише в надії одержання даль- ших поясненє (як се і о- біцяно) в справі яка мно- гих інтересує, хочу поста- вити кілька питань та до- дати деякі уваги.

Найважнійше питання є те, навіть коли усе друге бу- лоб all right, чи надаєсь ся земля для наших лю- дей, які не розуміють ся на огородинстві, ані садів- ництві. Наш чоловік звик до загального фермерства а не спеціального, яким є о- городинство і іменно те зна- не загального фермерства може єму часом навіть шко- дити, як се було досвідом деяких других сего рода колоній. Покупили загаль- ні фермери дорогу землю придатну для городовини, але не хотіли слухати сво- їх учителів і сіяли на ній овес та пшеницю... Розуміє ся, що з того нічого не ви- шло. Далеко ліпше вийшли ті, що ніколи не фермеру- вали. Они не думали, що усе знають, слухали учите- ля і заробляли гроші. Ого- родництво вимагає спеці- яльного знання і тому вся- кий хто думає, що він усе знає або хотів би робити усе так „як в краю“, ліп- ше зробити, если не буде побиратись за сего рода фермерство.

До садівництва нашим брати ся також не розумно. Садівництво вимагає не ли- ше знання, але і великого капіталу бо на прихід гре- ба ждати довгі роки.

На устриці та риби, з чо- го тамовні люди мають го- товий прихід, так само як і на роботу при пілі чи у фабриках (звичайно за не- велику плату, бо у Вер- джинії загалом платять мало) також не порадо бу- лоб рахувати будучим фар- мером а се тому, що truck farming вимагає сталої пра- ці і родина зложена з кіль- кох осіб на 10- акрах буде мати доволі роботи майже кожного дня в році. Се не те, що посіяв пшеницю тай жеде собі до жнив. В огоро- ді хоч би на кілька акровім все щось треба робити а коли збересь одну ярину садить ся або сієсь щось другого тай все мусить бу- ти ранне, інакше не при- несе жадної користі а ще втрату. Розуміє ся, если є близько робота то се може бути добре особливо для початкуючих, але тоді фар- мерство мусить бути занед- бане; той питання ще чи з того заробітку зможе чоловік вижити родину і сплачу- вати фарму.

Що до землі званої Nor- folk loam, если се не по- милка, то она не конче на- даєсь до продуктів пода- них в справозданю, а на- даєсь головнo під управу

солодкої кукурузи, фасолі, томейтів та бруквинь. Є другі землі належачі до тої самої series, які ліпше на- дають ся до цілий поданих в справозданю. Хемічна а- наліза землі принесє небо- гато користі, бо плодови- тість землі зависить не ли- ше від її складників а бо- гатих інших річий, так що нерозумно убога в три най- важнійші складники прино- сить значно більший плід, як земля далеко багатша ними.

Не зовсім зрозумілі із справозданя, слова „земля зовсім чиста“. Чи се зна- чить, що ліс зрубаний а пні ще стоять, чи може земля чиста від пнів, гото- під плуг.

Велика шкода, що компа- нія задержує собі право ви- купити марі, який ділає вельми корисно на піско- ваті землі, через що фар- мери будуть мусіти єго або купувати або заступати чим иншим.

Що пасти мож всюди де не обгороджено, се не ве- лика потіха, бо з сего ви- ходить, що кожний фермер сейчас на початку мусить обгородитись, аби сусідська худоба не робила єму шко- ди.

Ціна, яку компанія жадає за землю є незвичайно ви- сока, не менше як і ціна за будинки знаряди та інвен- тар, який до того ще й дуж- же бідний. Рахуючи за плуг борону, лопату та граблі аж 30 доларів, за коня 80, корову 50, свиню 10 і за 10 курей 10, разом 180 до- ларів — виходить, що ком- панія числить собі за хату та будинки господарські (найправдоподібнійше малу шопу, як будують другі ком- панії) аж 570 доларів. Се таки трохи за багато, бо чо- ловік, який знає майстер- ство, а таких много, може поставити собі такі самі бу- динки вже найбільше за 200 доларів. Що компанія жадає солону заплату за свою землю видно ще з то- го, що оден акер землі (є- сли брати 10 акрів) вийде на 175 доларів, або хоч би з того, що компанія обіцяє вже для 20 колоністів у- держувати сьвященника, пла- тити єму 600 доларів в рік давати мешканє і кілька а- крів землі. Чейже нікто не є так наївний, аби подума- ти, що компанія обіцяє у- держувати сьвященника а навіть помагати будувати церкву із свої власної ки- шені. Компанія ся, се не добродійна якась інститу- ція а корпорація, яка має на меті зиск і тому удер- жувати сьвященника та бу- дувати церкву буде не із свої кишені а з кишені ко- лоністів. Мені здає ся, що булoб далеко краще, еслиб компанія танче продала людям землю, а люди если схочуть; самі удержували собі сьвященника, як се ді- єсь деінде. Що компанія моглаб се зробити видно з того, що 20 колоністів злож- ать за землю 20.000 доларів, а компанія, удержуючи сьвященника лиш через 5 літ, виплатить єму самої пен- сії 3000 доларів крім меш- каня і землі.

В справозданю сказано, що за землю треба запла- тити з гори половину або й менше, значить, з компа- нією треба в сій справі у- мовлятись; не сказано од- нак скільки літ дає компа- нія на сплату решти а се річ незвичайної ваги, бо чим довший термін тим для фармера ліпше.

Змушованє колоністів бу- довати всі хати на одну форму звучить досить див- но. Чому не може чоловік за свої гроші побудувати хату яку сам хоче?

Що до знарядів господар- ських, то треба сказати, що плуг, борона, лопата та гра- білі до огородинства зовсім за мало. Корова (50 д.) по- числена трохи за дорого, та кінь (80 д.) за мало. Днесь добре однорічне ло- ша варта 100 доларів, тому на коня, если з него має бути яка користь треба ра- хувати що найменше 125 до 150 доларів; еслиж хто хотів би мати ліпшого ко- ня мусить заплатити 200 і більше доларів, особливо на- весні. Безрог, які тепер до- бре платять і можуть при- водити пацята два рази в рік — можуть трохи біль- ше держати, так само і ку- рий.

Думаю, що цікаво булoб знати тим, хто вибираєсь на фарми по чому там буді- вельне та опалове дерево і як за глибоко почва (soil) та що є під нею.

Не радивим нікому йти туди фермерувати, хто не має достоящих дітей і му- сів би спускати ся на поміч зі сторони наймитів-Нігрів. З ними на конєць певно не вийде.

В справозданю пишєсь, що околиця ся здорова, в чім я однак позволю собі сумніватись. Усі прибереж- ні землі Верджинії, що ле- жать близько рік повні мо- скитів та малярії і я не ба- чу причини, чому околиця Йорктавну малаб становити виїмок. Дивлячись на мапу виглядалоб, що околиця ся дуже пригожа для малярії.

Вибираючи ся туди на фарму повинні памятати, що мусять мати гроші:

на заплату першої рати за землю,
на будинки,
обгородженє,
знаряди господарські,
коня (если можливе кобилу) корову,
свині,
кури,
насіне,
шкла а бодай cold frames навіз природний і штуч- ний,
матеріал до нищення хро- баків та хрущів на ярині, керницю,
проїзд,
знарядє домашнє,
прожиток для родини, о- пал, сьвітло і т. п.

прожиток для скотини, на оплату додаткового робітника, асекурація, податок, непередвиджені видатки. Компанія повиннаб через свого знатока огородинка виробити докладну програ- му сего, що робити бодай в перших двох роках на

фармі, себто що і скільки управляти, коли і в який спосіб, та пояснити, який був би можливий прихід. Така програма доконче по- трібна, бо наші люди не є фахові огородиники, тай зе- млі сеї не знають, а всякі досвіді дорого коштують. Розумієсь, що хто не схотів би придержуватись сеї про- грами, мусів би опієся ви- ну самому собі приписати. Що до приходу, то природ- на річ, компанія не може єго гарантувати, всеж таки цифри сего рода далиб по- нятє кождому наперед чого менше більше може сподіва- тись.

Лиш обдумавши та обра- хувавши усе докладно, по- винен чоловік робити крок рішучий тай тоді найліпше булoб, аби кількох знако- мих осідало разом один ко- ло другого, бо моглиб собі спільно помагати, мати до- розші знаряди господарські на спілку, моглиб спільно купувати навіз, прокормле- нє для родини і скотини та другі річи, що вийшло би значно дешевше; вкінци мо- глиб удержувати спільно одного доброго бугая та па- цюка, продавати спільно продукти і т. п. а з часом і ціла колонія моглаб зро- бити одну велику спілку, як се буває між фермерами ин- ших народностей.

Іван Ардан.

Подаю до відомости, що на Latrobe є руський сьвя- щенник. Адресуйте:

Rev. M. Danilovic
Box 11, Latrobe, Pa.
Мешкаю на 204 Miller Str.
о. М. Данилович.

Руська гр. нат. Парохія сьв. Ап. Петра і Павла в Джерзі Сіті, Н. Дж.

— оголошує огнем —

● КОНКУРС ●

на мальованє своєї церкви.

Першєнство мають Русини.
Зголошувались однак можуть лиш фахові малярі. 15

Зголошення устні або письмєнні приймає

Rev. A. Ulitzky
76 Grand Str., JERSEY CITY, N. J.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

SWOBODA

(LIBERTY)

The Ruthenian Weekly

184 Hudson Str.,

Published every Thursday at
44 Hudson St., New York, N. Y.

Published by

The Little Russian Nat'l Union
of America.

Established 1893.

REV. P. PONIATYSHYN,

Superintendent

Box 112, Elizabeth, N. J.

адреса мешканця:

326 Rose Hill Place,

ELIZABETH, N. J.

ANTH. CURKOWSKYJ,

editor

184 Hudson Str.,

NEW YORK, N. Y.

K. KIRCZOW,

manager,

NEW YORK, N. Y.

Terms: Two dollars a year.

Advertising rates furnished on
application.Entered as second-class matter
December 21, 1906, at the Post
Office at New York, N. Y. under
the Act of Congress of March 3,
1879.**„Свобода“**Заслужив для руського народа в
Америці і орган „Р. Н. Союзу“.
Виходить що тижня в четвер і
коштує:в Америці на 12 місяців \$2.00
до стар. краю на 12 місяців \$2.00
в Америці на 6 місяців \$1.00Оплачувати газету треба всег-
да з гори.Гроші треба посылати в ре-
дакційним листі, або через ек-
спресовий, або поштовою money
order (моні ордер). Money order
то є арточку, котру дістанете
від почтара або агента на ек-
спресовім офісі, пішліть нам бо
без того ми не годні гроший ді-
стати.

Адрес:

„SVOBODA“

184 Hudson St., New York, N. Y.
Телефон 7074 Spring.Дописи просить ся писати ли-
стень на одній стороні картки.
Дописи непригожі до друку не
йдуть ся, наколи з гори не було
вказано, що жадає ся її звороту
і не було залучено марок на
зворот.**Славні Союзівці, де Ви?**Як звісно, то не тільки
поодинокі народи, але й
цілі держави хочаки сяко-
тако егістувати, а що важ-
нійше, розвиватись під
взглядом політичним і еко-
номічним, заводять у себе
так званий демократич-
ний, або навіть і репу-
бликанський лад з девізою:
„Рівні права для всіх“.Йдучи слідом „сильніш-
ших мира сього“, й робіт-
ники різних країв, зрозу-
мівши врешті що лишень
влучности сила, або радше
сказати, хочаки якое жи-
вотті по при шаленій кон-
куренції техніки з руко-
дільним промислом, орга-
нізують ся в спілки, орга-
нізації, щоб тим самим ле-
кше ставляти чоло усяким
неудачам в борбі о своє
існуванє.І ми, Русини-Українці,
як кількадесять мільоновий
народ, колись славний, але
через зависть, а властиво
закланність наших непро-
сних „опікунів“, та своєю
незгодою хоті і скованийполітичною та економічною
неволею, будимо ся з віко-
вічного сну, що правда
пиняво по все таки почи-
наємо розуміти своє поло-
женє та починаємо чим раз
сильнійше вязати ся у сві-
дому своїх цілий політично-
бесову дружини.Часть нашого народу
канєна тут, за море, в чу-
жину, в борбі за кусник
насушного хліба певно да-
вно вже загинулаб націо-
нально у морі тутешної
вавилонської мішанини, е-
слиб ся частина идуча слідом
чужинців рівнож не
з'організувалася в якусь
організацію, чи то з цілею
політичною, чи релігійною
або і запомоговою.Одною бодай чи з ненай-
красше з'організованих на-
ших громад в чужині є
безперечно наш „Руський
Народний Союз в Амери-
ці“.Знаю, що й тих пару
стрічок наші доморослі
„критики“, чи „реформа-
тори“ приймуть з криком
за се, що я сказав, по-
заяк після гадки деяких
„незвичайно поступових“
а що за тим йде і „мудрих“
патріотів Р. Н. Союз, хоті
є і народна наша організа-
ція однак не відповідає на-
шим змаганням в чужині,
та що сю організацію по-
раб конче „зреформувати“
річ природна, на „іх“ лад.
А тих всїляких „ладів“ у
нас тільки що і патріотів,
бо в нас „що голова, то
розум“.Для таких, і їм подібних
наших „критиків“, знай-
шлаб ся від мене ось така
відправа: „Nie odrazu i
Kraków zbudowany“!.. Що
добре і загально потрібне,
се переведе ся поступенно,
поволи. Для тих однак,
котрі справді бажають на-
шому нещасному робітни-
кови щось більше, чим
безнастанної партійної ко-
лотнєчі, радаб від мене
була така:Як довго у якімнебудь
народі, його частині, чи
кружку, одні уважати-муть
себе за „верховодів“, а
другі за якийсь підручний
матеріал, з котрого перші
мають тягнути для себе
житєві соки то так довго
про формальний зворот на
дуже нема що й балакати.Як раз зближає ся сего
року Гол. Конвенція „Р.
Н. Союзу“.Хто бував на славних
наших З'їздах, чи там Кон-
венціях сей не заперечить,
що репрезентанти чи там
делегати підчинених громад
коли приїжджають по кіль-
кадесять миль на Загальні
Збори, то повинні приїж-
дати з готовими уже про-
ектами, чи внесками, себто
одобрити се, що після опі-
нїї цілого загалу членів
уважають за корисне для
організації, або поправити,
в остаточности цілком від-
кинути се, що некорисне
або невигідне для загалу
членів.Тим часом у нас як во-
дить ся? Головний Уряд
організації проголосить про-
граму, після якої перево-
дити-мєть ся Конвенція.
Там або тут обізвєсь якийсьнаш патріот з зазивом до
спільної праці, але загаль-
мовчить!Коли в слушний час де-
легати позіждають ся із
усїх усюдів, то звичайно
по се, щоб приплеснути
старому Гол. Виділови за
точність в Урядованю, ви-
брати через загальне голо-
сованє новий, або затвер-
дити-старий Уряд, та ді-
стати „дісту“ і славетна
Конвенція готова!..Конвенція урядова, вправ-
ді скінчить ся, делега-
ти роз'їдуть ся в свояси,
але до докінчення Конвенції
ще далеко!.. Бо доперва
патріоти аж по конвенції
розпочинають поміж нами-
ми Рутенцями по різних
кутках кружках „правдиву
Конвенцію“... Ті, котрим
на Конвенції бракло доброї
волі, чи відваги висказати
свої гадки для загального до-
бра організації, по Конвен-
ції, під ріжного-рода псев-
донімами „недоволених
членів“ розпочинають свою
підпольну роботу, одним
словом кириною!..Сегорічна Гол. Конвен-
ція „Р. Н. Союзу“ о скіль-
ки догадуєсь, недалеко.
„Союз“, завдяки невтом-
мій праці теперішнього Гол.
Уряду, як рівнож завдяки
енергійній акції Місц. Ор-
ганізаторів взріс до імпо-
нуючих розмірів, бо чис-
лить виспе 15.000 членів.
„Свобода“ як офіціальний
орган тоїж організації хоті
і накликує загаль до спіль-
ної праці, та наш загаль
мовчить!..Оджеж, як член своєї мо-
гутньої нашої організації,
а разом як кількатиїтний
урядник своєї нашої „Твер-
дині“ в чужині, звертаю ся
отсим ще раз до Впов.
загалу наших робітників і
кличу:Славні Союзівці, де Ви?
М. Бєля.**Де-кілька слів
під увагу загалу.**Справа колонізації стала
справою актуальною вже
від кількох літ а в послїдних
часах зачато її цілком по-
важно обговорювати на
дзєвникарських шпальтах.
Побіч голосів за скріплюван-
єм вже заложених україн-
ських колоній чи то в Ка-
наді чи в Парані, появилїсь
нові за колонізованєм Ме-
ксика, а в 13 числі „Сво-
боди за закладанєм фарм в
Вест Верджинії. Як поводить
ся нашим поселенцям в
Канаді і в Бразилії знаємо зі
звітів. Хліба вони не жадні,
а коли їм що доскулює, то
хиба не справи жолудкові.
І факт, що ті осадні не бо-
гато опускає, а противно,
багато скріплює їх і розши-
рює нових емігрантів з Га-
личини, дає нам можливість
пізнати, що чейже там так
але не є і що наш робітни-
чий елемент там був би по-
жаданий, тим більше, що
осїдаючи на фармах в Кана-
ді, приносивби зі собою
дещо готівки, знавби по
англійськи, був би більше
свідомий, певний і відпор-
ний як наші емігранти при-
буваючі впрост з Галичини.Що до винаходу нових те-
ренів і колонізованє їх
мусимо передовсім взяти
під увагу. хто становить
головну часть наших ту-
тешних поселенців і яка
часть з них могла би осїсти
на фармі в території цілко-
вито новій, без сусїдства
хочаби вже не Русинів
але взагалі Славян. Таких
взагалі є мало а навіть дуже
мало. До того додати, що
тими краями мав би бути
Мексик або частинні фарми
в Вест Вірджинії. Мексик, о
котрім знаємо дуже мало.
повинен все таки більше
зайняти нас, бо се країна
плодовита з незмірними
скарбами в нутрі землі, яка
станєсь як не нині то зав-
тра крайною промисловою,
подібною Злученим Держа-
вам. А що станєсь се не-
задовго вказує факт, що
американські промисловці і
мільонери поробили уже ве-
личезні наклади грошей а
вицофувати ся не призви-
часні. Зачувати також, що
багато польських фармерів
з Тексас переносить ся на
мексиканську землю. Фарми
в Вест Верджинії взагалі, га-
даю, не знайдуть багато а-
маторів, бо по перше само
положенє є не конечно до-
гідне, а друге услівя за-
тяжкі, щоби знайшов ся
якийсь сьмільчак, котрий ма-
ючи около два тисячі до-
лярів ішов на десять акро-
ву фарму з надїєю, що мо-
же нині завтра почнуть
пороти єго землю за маргі-
лем, а коли і ні, то щоби
бути все зависимим від
компанії.Тепер звернім ще увагу
на одно. Головна часть е-
мігрантів становлять люди,
котрі приїхали тут лише
щоби дещо заробити і по-
вернути назад. Богато з них
жонатих, властителів кіль-
кох навіть кільканайцятьох
моргів поля, в части обдо-
женого, або і звичайних ха-
лупників, котрі все таки
наміряють вернути до Га-
личини. — Коли одже від-
носини між Поляками а
Русинами в Галичині так
заострили ся, що Поляки
хочаки утримались в східній
Галичині постановили солі-
дарно ані одну нядь землі
не продати Русинам а лише
плянково розпарцельовувати
поміж Поляків — ми непо-
винні обоятно на се дивити
ся але против ділати. Само
наріканє, коли з нашої сто-
рони не буде покушців, не
поможе. — Певне є, що
велику часть таких будуть
становити галицькі селяни
але і ще много землі оста-
не, з котрої можна би по-
робити господарства 10—15
моргові як раз для таких
наших емігрантів котрі по-
сїдають по 2000 і більше
таларів. Коли Поляки по-
бачать, що Русини не лише
словами ані колами але
грїшми боронять своєї зем-
лі, тоді з їх сторони кольо-
ністів стане меньше, бо
будуть свідомі, що кожний
з них іде на загибель. Тому
здадоби ся і час уже було
би, щоби тут в Америці за-
ложено рід бюро посеред-
ництва, котрого метою було
би кожчасно подати ін-тересованим докладні ін-
формації де, яка, на які
гроші є до набутия земля і
чи то в парцеляції, чи при-
ватно в Галичині.Таке бюро оперте на од-
ній чи більше особах, ма-
ючи зносини з товариства-
ми парцеляційними як „Зе-
мля“, з людьми, котрі на
власну руку парцельовують,
повинно також навязати
зносини з кредитовими ін-
ституціями, щоби в разі
потреби забезпечити своїм
клїєнтам кредит, з агента-
ми товариств асекурацій-
них як „Дністер“ котрі
можуть подати інформації
до даного села чи міста, сло-
вом стати ухом і оком все-
го що лише може вийти на
нашу користь. Роздроблю-
ючи наші сили, колонізу-
ючи Мексик як і Вірджинію
чи інші части Америки по-
виннісьмо памятати, що на-
пні колоністи если не ціл-
ком то вчасти уже в дру-
гїм, третїм поколіню від-
падуть від нашої нації а
тим часом в старім краю,
на наших праатьківських
землях розпановувати ся
стануть відвічні наші ме-
жові вороги. Тому звернім
увагу на Галичину, Поділе,
Задніпровє і нову Росію де
землі ще досить, скріпим
там наші сили, хоч би на-
віть в Росії, де дотеперіш-
не безголове конче колись
скінчити ся мусить; тих
котрі не можуть чи не хо-
чуть повернути до Галичи-
ни чи Росії, є свьятим о-
бовязком скріпити вже і-
стнуючі колонії (в Канаді
і Парані); коли найдуть ся
охочі осїдати в Мексику чи
де інде, то постарати ся, аби
їх було багато, дати їм від-
повідних проводирів і опі-
кунів, котрі би не лише
шкіру дерли але також і
працювали. Справою сею
повинні зайняти ся всі кру-
ги нашої американської ко-
лонії без взгляду на пере-
конаня партійні, бо справа
актуальна і на часі, така
справа, яка може тяжко пім-
стити ся не нині тозавтра.
Відкликуватись все на Р.
Н. Союз нема сенсу, бо
Союз є лише лучником то-
вариств і братів в справах
матеріальних і від них за-
висимий — отже ся справа
справа кожного а хто біль-
ше свідомий на тому біль-
ший тягар і обовязок нею
заняти ся, а по загальнім
порозуміню хочби на най-
ближшій конвенції Р. Н. Со-
юзу щось порішити.

Костя Костур.

**Хто ви,
та чого хочете?**

(Слівце „Гайдамакам“.)

Склалась минувшого року
в Америці дивна подія —
завязалось в Нью-Йорку Тов.
„Гайдамаки“ і рівночасно,
як на них пристало, поча-
ли видавати свою газету
під такоюж самою назвою.
Ну, завязалось Товариство,
то завязалось і не булоби
в тім нічо дивного, бож
всяка річ змістить ся ще
на свьіті, коби лиш було
що „путнього“; але то, ви-
бачте, ані они ані їх газетане знають що з собою зро-
бити і кудя властиво спря-
мувати цілу свою роботу.
Жаль лиш та сьміх збирає
чоловіка дивитись на них.Зразу було ще яко-такто,
ханались до того то сего,
але тепер опановала їх уже
така дурійка, що виглядає
то все радше на комедію,
чим на яку реальну, про-
свьітну роботу. Їх члєни
блудять манівцями і крім
крику нічогосько нероблять,
хиба то, що в кількох до-
мах збурили родинне щастє
а їх газета взялась тепер
до нашої віри і церкви; тов-
кує сьв. Євангеліє на своє
копито, оспорує точки ре-
лігійні, о яких не має най-
меньшого понятя, подає
дурниці, переведені з поль-
ської соціалістичної преси,
дивні пориви недоучених
одинців, фантазії і т. п. чим
затроує і так уже не зовсім
здорову атмосферу в нашій
суспільности та за то каже
собі ще платити. Чи то ва-
ша ціль і чи до того ви по-
кликані?... Чи жаль вам
може того паперу аби не
лежав чистий по складах
та стараетьсь його задру-
ковати не дбаючи чим?...Не занимались ми ніколи
„Гайдамаками“ та і тепер
були-б о них і слівцем не
спіснули, еслиб не дали до
того самі почину. От в 5-ім
числі своєї газети якийсь
„парохіянин“ (в дійсности
він не єсть парохіянином,
бо не платить колекту) на-
кинув ся нам за опікуна.
Знаємо ми добре того „па-
рохіянина“. Критикує він
порядки церковні, сьвяще-
ника та журить ся сердега
фондом шкільним, на котрий
не дав певно ані цента. Чи
має право злодій розказу-
вати де і в якій закутині
огнетревалі каси умістити
чийсь грїш?...Дальше жалусєсь він, що
працює бідака тяжко, а не-
має користі з його праці.
От тобі!.. Та хтож тому
винен? Если буде так далі
поступати, то ще і тільки
хісна не буде з його праці.
Не треба братку другим
давати наук а про себе не
дбати.Вкінці каже, що о. Улиц-
кий не хотів поховати од-
ного руського чоловіка, яко-
го переїхав трен, доки не
дістане 25 доларів. То уже
чиста брехня, бо уряд мій-
ський не хотів видати тіла
помершого, думаючи, що
може найде ся яка рідня
забитого, що займєсь його
похороном. Вкінці о. Улиц-
кий похоронив небіщика як
належить ся.Дивно, що вишукали они
того чоловіка — але аж по
смерти. Чому за життя не
заняли ся ним, не поучили
аби провадив чесне і тве-
реже жите і записав ся до
руської організації? Деж ви
тоді були? — скажіть, будь-
те ласка.Працю же о. Улицкого
знаємо і уміємо оцінити ми,
парохіяне, то є ті, що удер-
жуємо парохію, а не якісь
півголовки.Яким правом мішаєтьсє
ви до справ парохіяльних?
Хиба правом „jure caduco“...
Що сказав би пересічний
Гайдамака, еслиб прим. до

його гавзу зайшов хтось чужий та казав йому „муфувати“ стіл з середини кімнати в який инший закуток?... Чи не добирав би ся до його обшивки?...

А уже найгарнійшою північю вашої роботи — если маємо вірити ходячим слухам — являєсь хіба те, що ви дійшли уже так високо, що просились навіть царо-славного борода-того батюшку, аби був ла-скавий прийняти вас під свій покров. Та батюшка, знать не дурний, бо знаючи, що ви пишете в своїй газеті проти церкви і віри, не хотів вас прийняти, та відправив з нічим... Чи то такий у вас поступ?... Лашась вам хіба удатись ще до жидівського рабіна з проз-бою о прняте, але, здаєсь, що і то не придасть ся, бо і Жиди вірують в Бога.

Улюбленим вашим кли-чем є: „Робітники, ставайте до борби з тиранами, бо до-бровільно ніхто нам нічо не дасть!...“ і т. п. Але чи ви самі між собою з'органі-зовані, чи належите до юній, та чи учите других органі-зованих ся та солідарности? Здаєсь, що ні! Бо приди-віть ся між собою: Один ваш „leader“ робить де-сь в шапі мала та ріжних па-хощів і має аж 10 доларів тижневої платні, другий де-сь прасує у якогось жида шта-ни по 9 центів від пари, а і другі ваші головачі сто-ять менше-більше так само, між тим коли кельнери в готелю „Astoria“, отже рів-нож робітники, виходять до 100 доларів тижнево (6 разів більше від пересічної платні нашого священика). І хтож тому винен, що ви так мало заробляєте, дерков чи свя-щеник? Організуйте ся са-мі, вступайте до різних юній, заохочуйте других до науки англійського языка, через що робітник дістане ліпшу роботу і більшу пла-тню. Тоді не будете потре-бувати плакати та звало-вати на нікого вини. Чи ж не так?...

Один з ваших мав недавно свій штор і булоб все дуже красиво, бо був своїм неза-лежним босом. Але щож з того. Місто пильнувати біз-несу, лавив сердега векуди і „робав“ політику, а штор упадав. І не могло бути інакше. Чи ж і він має право нарікати на церков? Хіба тому, що його штор був зараз коло церкви.

А тепер слівце о вас са-мих. Виж чейже люди а не хрущі та мотилі, що то пе-реходять ріжні переміни. Чому ж так скоро змінює-ть ся? Один з ваших кри-кунів тамтого ще року по-бивав ся за тим, аби під звиницею в церкві була сьвячена вода, та оповідав як то він спас ся з якоїсь неволі в дорогім золотім па-єї, кажучи, що лиш Прови-діню Божому завдячує ни-вішню свободу. Другий зби-рав колекту та ріжні скла-ди на церкву і т. п. А нині... Самі будувались парохію, самі заходились ся коло її основаня, а тепер нищите то все? Як назвати такого чоловіка, який власну пра-

цю, власний труд нищить? Чи не божевільним?...

Отсих пару слів у відпо-відь на ваші напасти, та рада: не пхайте носа до не-своїх діл.

Григ. Підлипчак,
Стеф. Миланович,
Анд. Самодович,
Мих. Келичава.

Троїсткі і куратори руської гр. кат.
церкви сьв. Ан. Петра і Павла
в Джерас Сіті, Н. Дж.

Під розвагу Русинам греко-католикам з околиці Юнкстава, (Гайо)

Отсим подає ся всім на-шим братям, щирим греко-католикам до відомости, що від кількох місяців істнує і дуже красно розвиваєсь в місті Юнкстава, Гайо нова греко-католицька руська па-рохія, де сьвящендіствує законний духовник. По тій причині всі греко-католики, котрі хочуть в тім пості очистити свою душу, повин-ні сповідатись, причаща-тись і т. д. лише перед своїм законним сьвященни-ком. Се говоримо з натис-ком, бо ані пан превелеб-ний Петрашович з Шарон, ані Медведьович з Стілтон чи там в Брагіл не мають жадної юрисдикції, то єсть жадного права і сили когось сповідати або вінчати і т. д. а вся та їх робота єсть пуста, незаконна і грішна, словом не має жадної вар-тості ні перед людьми ні перед Богом!

Тому если кому лежить на серці єго добро душев-не, нехай розважить, що робить! Просимо перечита-ти собі оголошенє Іх Прео-сьвященства, поміщенє в „Душпастирю“ з року 1909 сторона 24 і 160.

Адреса греко-католицько-го законного руського сьвя-щеника єсть така:

Rev. B. Zaserkovnyj
526. W. Rayven Ave.
Youngstown, Ohio.
Bell Phone: 2640.

Вибух вулькана „Етни“.

Далеко від нас на полу-дне, на Середземному морі лежить невеличкий край, що належить до Італії — Сицилія. Се країна частих нещастя, які спричиняють підземні сили. Там знахо-диться найбільша огнем-дишача гора, вулкан Ет-на, котрий часто вибухає а як ні, то повторюють ся що раз землетрясеня, які руйнують цілі міста і села, тай від котрих гине чима-ло людей. Заледви минув рік, як на Сицилії збула ся страшна катастрофа, як від сильного землетрясеня ве-лике місто Месина лягло в румовища, а за ним і до-околичні місточки та села, при чім згинуло до 200 ти-сяч людей. А ось надхо-дять вісти про нову ката-строфу.

Перед 2 тижнями став вибухати грізно стовпам-диму і огню вулкан Етна. Вибух був попереджений і диму з високої на 2.500 метрів гори не був би ще таким грізним нещастєм, як се, що з вулькана вилива-

єть ся маса розтопленого ка-міння і землі — лява. На вершку вулькана утвори-лось п'ять нових отворів — гирл, з котрих з великою силою впливає горяча ля-ва. Се така розжарена теч, що аби остигла, на се тре-ба цілих місяців часу. Пли-вучи з вулькана великими потоками, спиноє і нищить все по дорозі: збіжа, садо-вину, огородину, а навіть заливає і спалює цілі села. І від сего нема ратунку. Нічим ляви спинити, така вона страшенно горяча, а ся земля, яку вона залле, є вже пропаша. З часом лява скаменіє і де перше була родюча земля, там лишає ся скалиста поволока.

З Сицилії надходять не-покоячі вісти. Ціла околи-ця залита вже лявою. Між людьми там замешкалими страшенна розпука, бо втра-чений цілий їх добуток, їх майно, а навіть хати. До того вилив ляви чимраз збільшаєть ся. Зверху вуль-кана спливає вона чимраз більшими ріками і що раз скорше. Від часу до часу бухає вулкан сильним о-гнем, викидуючи з нідра землі град каміння і хмари попелу. З вибухом даєть ся чути підземний лоскіт і трясенє землі.

Одна ріка ляви, яка пли-ве з вулькана є широка майже на один кільоме-тер. Вона залле місцевість Борельо. Люди опустили сю місцевість і ледви утікли з житєм, бо широка ріка го-рячої ляви суне прямо на сю місцевість. А лява така горяча, що на віддаленє 40 метрів не можна до неї приступити.

Майже що року на весну при кінці марта, або з по-чатком цвітня, сицилій-ський вулкан починає ви-бухати. Учений професор Вебнер на підставі своїх наукових дослідів вже пе-ред кількома місяцями пред-сказав теперішній вибух Етни.

Окрім місцевости Боре-льо, є загрожені ще села Сан Лео і Ріміці. На них пливуть ріки ляви, а люди повтікали в дальшу, без-печнішу околицю.

НОВИНКИ

КАЛЕНДАР.

Цвітень.

14	Ч	Марії
15	П	Тита преп.
16	С	Никити
17	Н	5 п. Іосифа пр.
18	П	Теодула
19	В	Евтихія
20	С	Георгія

— Всіх, що цікавлять ся зем-лею в Вірджинії та хотілиб де-що ближше дізнати ся про сю справу відсилаємо по ближні інфор-мації до д. John Borosiewicz, 822 N. Franklin str., Philadelphia, Pa.

— Похід проти українства в Росії. В комісії для народної просвіти рішено справу „іно-родческої“ школи. Внесенє пос-І. Лучинського, щоби в місцевос-тях з українською людністю вчити українською мовою, від-кинено. За те ухвалено допу-стити рідну мову до шкіл в Польщі та в Надбалтійських кр-ях. І так допущено мови: німецьку, польську, литовську,

латиську та естонську. Крім-того ухвалено допустити в шко-лах викладанє рідною мовою всіх музльманських народів, а також Жидів. За внесенем п. Фрідмана в справі дозволеня жидівської мови голосували на-кільки також „праві“, „щоби доказати абсурдність такого про-екту“.

Істинно-руський проєкт. До-роєйського міністерства просві-ти надійшов проєкт генерала Богдановича замкнення учитель-ських семінарів і іменованих на-родними учителями підфіларів. Ось як хочуть ширити просві-ту покровителі наших москво-філів.

— Хліборобські заворушеня вибухли єноді в Греції. Селяни нападають на панські двори, ра-бують і підпалюють їх. В Теса-лії військо стріляло до звороко-блених селян. Рівнож і в Руму-нії в одній місцевости вибухли заворушеня. Селяни, в котрих Жиди і пани повиманювали зе-млю не маючи на чім робити хліба, вийшли на камеральні по-ля і стали їх орати та засівати для себе. Власти спровадили військо і розігнали селян.

— Пробудила ся в домовині. Населенє одного села коло Гі-йон в Еспанії було перед кіль-кома днями дуже розворушило ся страшною подією. Змерла там шестидітна дівчина, котру лікар признав за неживу. Її перене-сено до трупарів, відки мали її на другий день забрати і похоро-нити. Але коли рано увійшли гробарі до трупарів, щоби спов-нити свою місію, застали відчи-нену домовину, а побіч лежала дівчина, котра ще віддихала. Вона пробудила ся вночі, як потім запевняли, із заковязи, я-кої лікар не помітив у недужої, та відбила віко домовини ве-ликою силою судорогів, а відтак впала безсилна. Але тепер вже було пізно ратувати дитину. Во-на змерла на руках матері, ко-тру сейчас прикликаю. Смерть прискорив жах, який перебула дитина. По сій страшній події населенє сильно обурило ся на лікаря і хотіло його злізчувати, але лікар спас ся від неминучої смерти скорою утечею з села.

— Чужинці в пам'яті роковин Шевченка. Майже у-ї посту-пові російські часописи написе-ли в 49 роковини смерті Ше-вченка щирі статі про нашого по-ета. Люстрований журнал „Ис-корки“, що виходить в Петер-бурзі в 9 числі на першій сто-роні помістив великий на цілу сторону портрет Шевченка в шапці і в кожусі з підписом: „Т. Г. Шевченко, український поет“ (Къ 49 годищини єго кончини).

— Москвофільська кириця. В Галичині москвофілі є рівночас-но наймити польських послів, себ-то ворогів руського народу. Польські пани кажуть москво-філам киричити скрізь в народ-ній роботі Українців, аби розви-вати наші сили і нищити Рус-нів. Останніми часами україн-ське кравче господарське това-риство „Сільський Господар“ розвинило живішу діяльність в напружні хліборобської органі-зації і піднесеня господарства. Отже, щоби перешкоджувати сій діяльності руського хлібо-робського товариства, Поляки на-че гнилу колоду, кинули про-ти „Сільського Господаря“ мо-сквофілів. Аби виринати в роботі „Сільськ. Госп.“, вони оснували своє товариство „Роль-ничий Союз“ і будуть старати ся баламутити людей і відтяга-ти їх від тов. „Сільськ. Госп.“ і т. д. Шкідливість сєї поганой роботи москвофільських запро-данців повинні зрозуміти наші люди і гонити кацапських кири-ників з села на усі вітри!

— Польська республіка в Бра-зилії? Gaz. Nag. приносить сен-заційну вістку з Бразилії. Ся ча-сопись доносить іменно, що По-ляки в полудневій Парані про-клямували республіку Missoes з тимчасовим правительством в мі-стотку Porto Uniao da Victoria, а на чолі управи станув Поляк Стамборський, властитель кількох гарбарень в тім містотку. Та ре-публіка обнимає пояс землі ме-жи бразильськими станами Па-рана а Ста Катаріна, о який оба стани ведуть від довгих літ спо-ри. Утворила ся була навіть спілка Поляків, з п. Белецького, кс. Вишинського і богача Ко-нечного, яка хотіла купити від бразильського правительства го-йспірийний простір землі і утворити там польську державу, але пра-вительство не хотіло навіть чути про творенє держави в державі. Тепер, коли Поляки збунтосва-ли ся, вислано проти них з Ріо де Жанейро 3.000 війська. Як спра-ва скінчить ся, не знає, але мо-же скінчити ся кроваво. Через бутність бразильських Поляків, які не можуть видержати без власної республіки, можуть по-терпіти також тамопні Русини, бо на згаданім просторі є також руські колонії, як Люцена, Жан-гада і інші.

— Зачала ся весна. На росій-ській Україні в полудневих по-вітах подільської губернії вже почала ся весна. Люди обробля-ють землю, обсівають і садять я-рину. Поле зазеленіло ся наче в маю.

— За конституції в Росії т. з. на 5 літ засуджено на смерть 6288 людей. На кожний місяць випадає по 104 а на кожний день майже по 4 людей. Гарна кон-ституція, як потриває ще кіль-ка-найцять років, то пів Росії пере-вішають!

— Дитина з двома головами. В Румунії в головнім місті Бука-решті уродила ся і жне дитина з двома головами, а чотирма но-гами і руками.

— В місті Нью Йорку послід-ного тижня з елементарною си-лою вибухнув бойкот мяса. Сим разом не було ніяких агітацій, лиш самі жінки, крайню обурені на незвичайно високі ціни, ки-нули ся на склепи з мясом і кіль-ка з них знищили. В наслідок того прийшло в кількох місяцях до поважних заворушень і до-перва поліційні резерви змогли привернути лад. Около 100.000 жінок обовязало ся протягом 3 місяців не купувати ні куска мя-са. До руху прилучили ся рів-нож дрібні продавці мяса, які в наслідок високих цін суть на-краю банкрутства.

— Дня 11-го с. м. гураган ша-леної сили перейшов крізь місце-вість Pine Bluff, Ark. Домі і де-рева з корінем літали в повізду як перця. Рівнож буря пірвала дві жінки. Одну з них зависило на телеграфічній стовпі, другу кинуло з такою силою об землю, що її життя грозить поважна не-безпека.

— В цілій Каліфорнії чутно було 11-го с. м. легкий землетрус. Шкоди не було ніякої.

— Підчас мійських виборів в місті Milwaukee, Wis. вибрано соціаліста майором міста. Є се перший соціалістичний майор міста в Америці. Рівнож пода-ляюча більшість радних є соці-алістами.

F 61

ЖЕРТВИ.

На хрестинах у п. Михаїла Дзярського в Whitestone, N. Y. зібрав п. Іван Лялька на приват-ну русько-укр. гімназію в Рогат-ніні слідує жертви:

По 1 дол.: Ів. Лялька, М. Дзяр-ський, М. Окренкий; по 50 цнт.: М. Шумела, П. Салзьдович рим. кат., І. Ошпитко; по 25 цнт.: А. Окренка, В. Хіцяк, А. Остапеш-ский, М. Барон, Р. Войко.

Разом \$5.75.

Дальше зібрав Іван Лялька в околиці New York і Jamaica, N. Y. слідує жертви:

М. Демчичин 2 дол.; по 50 ц.: А. Шеремета, Н. Попик, Д. Смеркло, В. Воробець, А. Дзера,

Ф. Вілоус; по 25 цнт.: І. Мате-й-ко, Гр. Черкас, Я. Корнат, Ю. Сидор, Т. Лефка, К. Самборска, О. Шеремета; К. Ліпак 15 цнт.

Разом \$6.90

Жертводавцям складаєсь сер-дечну подяку і визнаєсь всіх Ру-синів з Рогатинського повіту до дальших жертв. Памятайте на по-словичю: „Громада по нитці, тай бідному сорочка“, по сотикови, а зберєсь не малий гріш а тогди покажемо що ми самі можемо у-тримати свою руську гімназію. Кому залежить добро Укр. на-рода, нехай не пожалує хоч ма-лої жертви.

СЛІВЦЕ ДО РОЗУМНИХ.

Розумний чоловік не потре-бує, аби йому широко про щось розводити ся. Кілька слів йому вже вистане. Коли такому чо-ловікови скажемо, що є доконеч-ною річчю для удержаня його дальшого існуваня та для захо-ваня його здоровля аби їв ті а не иньші страви а до того в такій мірі, кілько зносить його жолу-док та наколи мимо того він спостереже, що його апетит зменчує ся а сила фізична упа-дає, — отже коли в таким слу-чаю такому чоловікови скажемо уживати Трінера Американ-ський Еліксир Гіркого Вина, то він зовсім певно се зробить. Він скоро переконає ся, чи наша ра-да була добра чи ні. І тому кож-дий повинен спробувати сего средства, кілько разів знайде ся в подібнім положенню. Сей ліх ді-лає безпосередно на жолудок. Коли жолудок находить ся в са-мих початках недуги, то тоді ви-стане пару доз. Кілько разів цвіт Вашого лица стане блідий і пожовклий, коли почувте ся о-слаблені, коли легко мучите ся або маєте які болі в жолудку або коло жолудка то тоді можете певно числити на Трінера Аме-риканський Еліксир Гіркого Ви-на. По всіх друксторгах.

JOS. TRINER,

1333-1339 S. Ashland Ave.,
Chicago, Ill.

ХТО не має а хоче ді-стати банкові папери до пересиланя гроший до краю, нехай сейчас пише на адресу:
Ruthenian Exchange Co.
184 Hudson St., New York.

THE FIRST NATIONAL BANK OF MINERSVILLE, PA.

Capital \$50.000.00. Надвишка нерозділені зиски \$93.000.00.

Заснований 1864 року.

Провадить загальний банко-вий бізнес. Видає міжнародні моні ордерів, драфтів і пере-лає гроші до всіх частин сьвіта, по-читає гроші на реальности. До-зозити сего банку подвоїлись протягом послідних 5 літ і вино-сять тепер около \$500.000.00.

Гроші пересилає через фір-у Knauth Nachod & Kuhne, New York, N. Y.

Російсько- Американська Лінія. Одинона без пересіданя понад Америку до Росією. (Russian-Imperial Mail Steamers.)

ПАРОХОДИ
відпливають з Нью Йорку:
„Літуанія“ — 6-го цвітня 1910 о год. 2 ій по пол.
„Россія“ — 20-го цвітня 1910.

Ціни шифарт:
До Роттердаму. До Ліваді.
\$31.00 — III класа — \$38.00
\$33.00 III класа кл. \$40.00
\$43.00 — II класа В — \$50.00
\$50.00 — II класа А — \$60.00

З Ліваді:
II класа А \$57.50 — II класа В — \$52.50 III класа \$38.50.
Крім того пасажир III-ю класою платять \$4.00 як таксу за да-дану американським правитель-ством.

A. E. Johnson & Co.,
Gen. Pass. Agents,
27 Broadway, New York.

СПРАВИ Р. Н. СОЮЗА.
Покровитель і почитний член.
Р. Н. Союзу.
Іх Преосвященство Стефан Со-
тер Ортинський, перший ру-
ський єпископ в Америці.
Головний Уряд „Р. Н. С.“ на ро-
ки 1908—1910.
Духовний управитель:
Михайло Балор,
712 Carson st. S. S. Pittsburg
Pa.
Предсідатель:
Дмитро Капітула,
McAdoo, Pa.
Місто-предсідателька:
Марія Черемшак,
Trenton, N. J.
Місто-предсідатель:
Федор Гут Кульчицький,
Pittsburg, Pa.
Касієр:
Алексій Шаршонь,
524 Pine & Franklin St., Sha-
mokin, Pa.
Секретар фінансовий:
Box 76, Jersey City, N. J.
Секретар рекордовий:
Геодозий Лабовський,
Box 76, Jersey City, N. J.
Радні:
Михайло Беля, Holyoke, Mass.
Петро Ярема, New York, N. Y.
Іван Глова, Shamokin, Pa.
Люд. Стефанович, Pittsburg, Pa.
Алексій Горбаль, Derby, Conn.
Михайло Чергін, Cleveland, O.
Контрольна Комісія:
о. Д. Добротвор, 25 Chestnut St.
Yonkers, N. Y.
Василь Гришко, 439 N. 6th Ave.
Scranton, Pa.
Михайло Бабій, 391 Maple Ave.
Kingston, Pa.
Директор друкарні:
о. П. Понятишин,
Box 112, Elizabeth, N. J.
адреса мешканця
326 Rose Hill Place,
Elizabeth, N. J.
Редактор:
Антін Пурковський 184 Hudson
Str., New York, N. Y.
Менеджер друкарні:
К. Кирчів, 184 Hudson St., New
York, N. Y.
Головний організатор:
Мих. Беля, 56 Hamilton Str.,
Holyoke, Mass.
Головна Канцелярія Р. Н. Сою-
зу знаходиться під числом 123
W. 12th St., Jersey City, N. J.

Вступайте до Союзу!

„Руский Народний Союз“ —
Приймає членів до 45 літ жи-
ття.
Вступне після літ.
СОЮЗ ПЛАТИТЬ:
В разі смерті члена кляси „А“
(ціле посмертне) \$1000.00.
В разі смерті члена кляси „Б“
половину посмертного \$500.00.
Посмертне за жінку або мужа
члена кляси „А“ \$400.00.
Посмертне за жінку або мужа
члена кляси „Б“ \$200.00.
Посмертне за діти від \$15.00 до
\$300.00.
В разі утрати: а) обох очей, ніг
або рук \$1000.00.
б) одної руки, ніг або ока
\$200.00.
Если отець родини в шпиталі
божевільних, Союз платить що
року родині \$150.00.
Хто хоче вступити до Союзу,
мусить вписатись також до брат-
ства, яке належить до Союзу.

**ДЛЯ П. П. СЕКРЕТАРІВ
Р. Н. СОЮЗА.**

Повідомляю раз на все, що
всі гроші належать до каси Р. Н.
Союзу, посилаєся так: на по-
стоу order-ах або чеках виписує-
ся імя Alex Sharshon, Shamokin,
Pa. Далше так записаний по-
стоу-order або чек не досилаєся
до Голов. Касієра, але враз з ви-
платами до Голов. Секретаря. Го-
ловний Секретар після відска-
сування іх до Голов. Касієра.
С. Ядловський.
Голов Секретар

ЦІНИ І ПРАВИЛА ОГОЛОШЕНЬ В „СВОБОДІ“
1) ОГОЛОШЕННЯ БІЗНЕСОВІ, які йдуть довгий час (від 3 міся-
ців до року) платять ся після спеціальної тарифи, яку інтересовані ді-
стануть на зажаданні листовно.
1-го, 2-го або 3-го разові ОГОЛОШЕННЯ БІЗНЕСОВІ по 3 цнт. від
слова за кожний раз.
ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ, як: мітинги брацтва і товариств належачи-
х до Р. Н. Союзу поміщає ся безплатно один раз в рубриці „Рух в
Відділах Р. Н. Союзу“.
ОГОЛОШЕННЯ ТЕАТРАЛЬНИХ ПРЕДСТАВЛЕНЬ І БАЛІВ по
2 центи від слова для брацтва і товариств належачих до Р. Н. Союзу,
а для товариств не належачих до Р. Н. Союзу по 4 центи від слова.
ПОШУКУВАННЯ ОСІБ І РОБОТИ по 2 центи від слова за най-
менше 10 слів.
КОНКУРСИ ПАРОХІЙ і інші по 3 центи від слова.
ПРОПОЗИЦІЇ ЖЕНИТБИ по 10 центів від слова за найменше
10 слів.
Одноразове оголошення адреси 25 центів.
2) Належність за всяке оголошення мусить бути прислана з гори та
в цілості. В противний раз оголошення безуцільно не поміщає ся. На-
лежність за дрібні оголошення можна прислати також поштовыми
марками.
3) Кожне оголошення мусить бути в редакції на тиждень перед да-
тою виходу того числа газети, в якій воно має бути поміщене. Ого-
лошення телефоном не приймає ся.
4) За зміст оголошень або за відповідальність оголошувача ся в га-
зеті не відповідає редакція, а відповідає оголошувач.
5) Кожне оголошення, або в якій зм. обговорено б ся в тій фірмі,
яка оголошує ся в нашій газеті, незай про се сячас повідомить ре-
дакцію, а коли подасть достаточні докази ошукства, викине ся оголо-
шення невисою фірмі; крім сего редакція доложити всіх старань, щоб
ошукство потягнути до відповідальности.
6) Редакція має право відкинути або перервати яке небудь оголо-
шення, не подаючи причин.
7) Редакція має право жадати від фірм або незнатих осіб, щоб
прислали докази, що ведуть свій бізнес чесно і дійсно зможуть додер-
жати того, що обіцяють в оголошенні.
8) В оголошенні мусить бути тільки правда. Редакція має право
відкинути всяке підозріле оголошення.
9) Оголошення мусять бути писані пером, виразно і на одній сто-
роні паперу.
10) За дрібні оголошення редакція не висилає ніяких покейтовань.

Ві до з ва
до всіх Ви. Секретарів і Організаторів Відділів Р. Н. Союзу.

Звертаємо отсим уззгу пп. Секретарів, щоби не
прислали декларацій без виповнення свідомства лікар-
ського, яке знаходиться на другій стороні декларації,
позаяк такі не будуть прийняті.
Рівнож при виповнюванню декларацій просимо на
те уважати, щоби на декларації було подано на яке
посмертне член хоче належати, кільки має він і його
жена літ, імя жени або якого иншого члена родини,
після того, кому член записав посмертне.
Член, котрий не вміє писати, має зробити на де-
кларції пером знак хреста, уміючий писати має
підписати ся власноручно на обох сторонах декла-
рації.
Місячні справоздання т. є. друки на жовтих карт-
ках, як також адреси нових членів прошу виповню-
вати і прислати враз з деклараціями і розметом.
Від Головного Уряду Р. Народного Союзу
Д. Капітула, гол. преде. Т. Лабовський, гол. рек. секр.

Ч. 1199. КВІТ \$274.55
на двіста сімдесят чотири до-
лярів 55 центів, котрі п. Пайза
Куниш отримала як посмертну
запомуго по мужу Олексі з Го-
ловної Каси Руского Народного
Союзу в Америці.
Щавне 17-го марца 1910
Пайза Олексів.
Сьвідки:
Федор Олексів,
о. Полошиневич.

Ч. 1204 КВІТ \$850.00
на вісімсот п'ятдесят доларів,
котрі п. Юлія Шеремета отри-
мала як посмертну запомуго по
мужу Николаю з Головної Каси
Руского Народного Союзу в А-
мериці.
Юрко Воля марта 1 (13) 1910.
Юлія Шеремета.
Сьвідки:
Евгеній Дюлай,
о. Іван Галько
Печать громадська.

Ч. 62 КВІТ \$300.00
на триста доларів, котрі п. Яким
Гавран отримав як посмертну
запомуго по сині Івані з Голо-
вної Каси Руского Молодечого
Союзу в Америці.
Сьвідки:
Гриць Марчик,
Прокон Вітка.
Від місцевого Уряду Руского
Молодечого Союзу в Америці.
Відділ (число) 43.
Мих. Онуфряк предс.,
Ілько Гарбера секр.

Ч. 63 КВІТ \$37.00
на тридцять сім доларів, котрі
п. Василь Клаптовський отримав
як посмертну запомуго по донь-
ці Марії з Головної Каси Руско-
го Молодечого Союзу в Америці.
Simpson, Pa. 1-го Априля 1910.
Вас. Клаптовський.
Сьвідки:
Яким Гавран,
Дмитро Єдинак.

Від місцевого Уряду Руского
Молодечого Союзу в Америці.
Відділ (число) 43.
Мих. Онуфряк предс.,
Ілько Гарбера секр.

Рух
в відділах Р. Н. Союзу.

ST. LOUIS, MO. бр. сьв. Во-
лодимир Вел. від. 179 запрошав
всіх членів як місцевих так і
позамісцевих на неділю 17-го
Цвітня с. р. год. 9:30 рано до
церковної галі з парадними від-
знаками. Член неявивший ся
без жадної причини після ухвал
бр. підлягає карі 25 цт. а уряд-
ник 50 цт. Як звичайно по
Службі Бож. о год. по пол. від-
буде ся мітинг з слідуємим по-
рядком дневним: 1) Відчитане
членів, 2) відчитане протоколу
з посліднього місяця, 3) Спра-
воздане касове, 4) Внески і за-
пити членів. В той день прий-
має ся нових членів за полови-
ну вступного до бр. а Р. Н. С.
після статутів. — В. Пасічник
секр., М. Петровський пр.

ELIZABETHPORT, N. Y. Тов.
Запорожська Січ від. 234, подає
до в дома усім своїм Товаришам,
що квартальний мітинг відбуде
ся у третю суботу сего місяця,
вж. 16 цвітня 1910 р. Се буде
важний мітинг. Справоздане кон-
тролі і полагожене різних
справ. На сей мітинг мусять я-
вити ся усі члени як один під
карою 25 с. а урядник \$1.00.
Хто довгує щось до каси щоб
на сей мітинг вівривав, бо инше
буде викинений з Тов. і Р.
Н. Союзу.
Андрей Кіленчик, секр.

LATROBE, PA. від. 119 подає
до відома, що мітинг відбуде-
ють ся в руській новій церко-
вній галі о 2ій год. по пол. в
кожну третю неділю по першій.
Се буде першій мітинг в тій
галі.
Ів. Біраг, секр.

Конкурси.

Потрібний зараз дяко-учитель.
Докладне знанє дяківства, ве-
дєн я школи руської та по мо-
жности запровадження хору вима-
гає ся. Першєнство мають жона-
ті з великою фамілією (бо паро-
хія мала). Зате платня \$40.00 і
доходи.
Голоситись до Rev. V. S. Hryv-
nak, Box 182, Ramey, Pa. Clearf.
Co. 14-15

— Парохія в Minersville, Pa.
пошукує доброго дяка, щоб знав
провадити школу і нотний сьпів.
Зголошення на адрес: о А. Ка-
мєскі, Minersville, Pa.

Дрібні оголошення.
(Оголошення в сій рубриці коштують
по 3 цнт. від слова.)

ОГОЛОШЕНЕ
Подає ся до відомости загалу,
що я даю добрі місця для людей
потребуючих роботи, а іменно
відсилаю в майні і на фарм
так самотних як з родиною.
Інтелігентних людей, владію-
чих язиком німецьким і англій-
ським даю до реставрантів, готе-
лів і сальонів.
I. Rykczynski,
Labor Agency 12-5
423 E. 5-th st., New York

РУСИНИ! Спомагайте своїх Ру-
синів. — Посилайте гроші до
краю, купуйте шифкарти і
Руській спілці RUTHENIAN
EXCHANGE CO., 184 HUD-
SON STR., NEW YORK. У-
давайте ся також до неї в спра-
вах ґрунтових і військових,
котрі ся Спілка точно вико-
ує.

R. J. GLICK
Агент асєкураційний від огни
26 Офіс знаходиться в
WILLIAM Mc CONNELL BUILDING
SHAMOKIN, PA.

Календар-Провідник
на рік 1910
тепер лиш 25 цнт.
Паміть до
EUG. HWOZDYK
705 Mint Alley, S. S. Pittsburg, Pa.

Папері листові
Продає друкарня „Свобода“
184 Hudson st., New York.

Русини Мінсбурга!

**ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ,
ЩО ГРОШІ — ТО СИЛА?**
Старайтесь пиявати та пияніть скла-
дати свої ошадности в стейтовім Банку
на розі ул. Сагсон-а і 14-ої.
Сей банк є одним з найстарших і най-
популярних банків, що цілковито заво-
вечує Ваші ошадности. У нас склада-
ють ся гроші чернові, братські, си-
рітські і ин. Кожний, що має у нас
гроші, отримує на бажанє ввіт стейто-
вих контролорів.

Продаємо **Корабельні карти**
на найліпші лінії, а **гроші**
до краю висилаємо по поч-
товім курсі

**German Savings
and Deposit Bank**
Cor. 14th & Carson St.,
South Side, Pittsburg, Pa.
Й. Е. Рот, през. А. П. Міллер, кас.
Ол. Бучак, ур. банк.

Одинокий руский адвокат і нотар на
цїлу Америку Доктор прав
ЮЛІАН ЧУПНА
Консулярний комісар.
Полагоджує всі справи в Галичині.
Процеса спадкові і ґрунтові. Відбере
гроші від довжиків. Справжні війскові.
Опяряджує контракти, повномочія і всі
важливі документи. Перепроваджує істабу-
ляції і всі аписи гіпотечні.
3 N. Main St. WILKES-BARRE, PA.
Адрес Почтовий:
JULIAN CZUPKA, LL. D.
3 N. Main St. WILKES-BARRE, PA.

Русько-Англійський ТЛУМАЧ
з котрого можна дуже скоро
навчитись англійської мови.
Сторін 256. Тверда оправа. Ціна 60 центів.
Можна посилати поштою марку.
Замовляти у:
And. Sawka, 52 Greene St., Jersey City, N. J.
Агентам дає ся значний опуст.

Із тайн природи.

Корчі не кінчають своєю-
го життя зимою, тільки тра-
тять листє. Ціла ростина
попадає тоді в рід певного
сну, який є для ньої від-
починком. З того стану ве-
сно будить ростину сон-
це і тоді вона одягає ся в
нову одіж. Бачимо також
корчі, як яловець, які зи-
мою не тратять листя та
суть завжди зелені та тво-
рять з деревами того само-
го рода відміну так звану
читинну або шпилькову.
Усі рослини належачі до
того рода мають листє ву-
зеньке, штивне, на подоби
шпильочок, осаджене на га-
лузках на подоби пер або
у в'язках. Листки сї довгий
час по усохненню не відпа-
дають з дерева і заховують
свою зелену барву, так що
нові листки мають час роз-
винути ся заки дерево або
корч позбуде ся старих.
Тому то таке дерево є за-
всїгда покрито листєм і зе-
лене.
Тепер поговоримо дещо
про четвятий і послідній
рід рослин, то є про дере-
ва. Отже дерева тим ріж-
нять ся від корчів, що ко-
ли корч випускає з коріння
кілька бадиль, то дерево
тільки одно, і то далеко
сильніше, і воно називає
ся пнем. В деякій високости
від землі пень випускає по-
бічні відноги звані ґалузєм,
сї розрастають ся в ґалузки,
віти, покриті листєм і цві-
тами. Маємо однак дерева,
ростучі в горячих краях,
які зовсім не мають ґалу-
зей ані вітиг. З вершка пня
у таких дерев виростає ки-
тиця листя. Се суть пальми.
Вони від других дерев ріж-
нять ся ще і тим, що коли
у звичайних дерев пень
чим висше від землі то тим
стає тонший а сам вершок
переходить у тонку ґалузку,
то противно пень пальми
у цілій своїй високости є
однаково грубий.

Тут коротенько ми по-
дали усі роди ростинного
світа, а тепер слідує нам
ще обяснити, в якій спо-
сіб творить ся на ростині
овоч, як вони розмножують
ся і чим вони годують ся.
Не будемо повторювати як
розмножують ся порости.
Перейдемо до рослин вис-
шого рода, до тих, що цви-
туть. Богато з нас уважає
за цвіт сї кольорові плат-
ки, які нам найперше впа-
дають в очи. Пластинки сї
однак не суть ані одинокою,
ані найважнішою складо-
вою частиною цвіта. Возь-
мим в руки якийнебудь
цвіт і пригляньмо ся йому
уважно, починаючи від під-
стави, то є від місяця, з я-
кого цвіт виростає з га-
лузки чи бадилля.

Бачимо що при насаді
цвіта хвостик стоє далеко
грубший прибираючи ку-
листу форму, розділену в
горі на кілька остро закін-
чених листків, з поза яких
виростають доперва сї ко-
льорові пластинки, звані
коронкою цвіту. Подивім
ся, як виглядає цвіт в се-
редяні Бачимо, що тут ку-
листа насада творить пев-
ного рода випуклість, зва-

ну стовпцем; дно кожного
цвіту довкола стовпця є
виповнене липкою і соло-
дкою течєю. Довкрути стовп-
ця виростають тонесенькі
ниточки, закінчені кулько-
ками покритими дрібнесень-
ким порохом. Се пиляки.
І власне сей порошок, се
суть сї зародки, з яких у
грибів або папоротей вирос-
тають нові ростинки. У
цвітів сей пилок є однак
за слабій, аби міг сам роз-
винути ся в землі і тому
сама ростина мусить йому
помогти. Се діє ся в такий
спосіб: у властивім часі сї
зародки відпадають на дно
цвіта і при помочи сїї
липкої течі прикріплюють
ся до стовпця. Тут почи-
нають прозябати, за пожи-
ву служать їм соки нахо-
дять ся о стовпці. Сей од-
нак є в силі вживити тіль-
ки певну скількість зарод-
ків і тому злишні з браку
поживи гинуть. Рівнож ги-
не і корона цвіту, позаяк
розрастаючи ся зародки за-
бирають їй всі соки. Стов-
пець в міру розрастаня ся
зародків рівнож росте замі-
нюючи ся прим. в маку в
торбину або ягоду як пр.
у суніці, або овоч у яблос-
ка. Як така торбина дозріє
то тоді пукає а насінє з
ньої висипає ся на землю.
Иньші знова, як ягоди і
овочі падають на землю і по-
чинають розкладати ся і з
того зернятка черпають по-
живу. Бачимо отже в як
простий спосіб відбуває ся
заміна цвіта на насінє.

Головною складовою час-
тиною цвіту є стовпець і
пиляки, у яких знаходять ся
зародки. Корона цвіту се
є сї зовнішні, кольорові
пластинки, се тільки охо-
рона, плащ головної части
цвіта.
Цвіт збудований в спосіб
описаний висше називає ся
двополовим цвітом. Крім
сего суть цвіти як прим.
огірків, гарбузів а навіть і
деяких дерев, які мають
два роди цвітів: один цвіт
має тільки самі стовпці, а
другий цвіт знова тільки
самі пиляки. Річ природна,
що такий цвіт сам від себе
не видаєть овочів, а видати
їх може тільки такий цвіт,
який має стовпець і то під
тим условієм, що на сей
стовпець якимсь способом
дістануть ся зародки з пи-
ляків. І тут ролю посеред-
ника відграє вітер, який
несе зародки з пиляків і
осаджує їх на других цві-
тах а також і насікомці, які
шукають поживи на дні
цвітів і в сей спосіб на
своїм тілі переносять зарод-
ки з цвітків на цвітєку.

Ім. з 17 навіями
ЖЕЛІЗНИЧОЙ
ГОДИНИК
для
жінки, яку
і жінок, яку
се без кла-
дучи, пово-
ловуваний,
гарантією на
літ, подвій-
ну верту крас-
но впи-
саний. Ходить
точно.
условно точно на спеціально
ний для людей, котрі роблять при-
дїляний і гарантує ся на 20 літ. Сей
звичайна нагода. — Ми англємо
годинник на кождо адресу за посил-
кою (С. O. D.) \$5.75 і на аворт пере-
стїлки, а тим правілеком, що кождий
добав ся — то тоді не потребує платити
ані одного цента. За такий годинник
пишмого купити треба виплатити 35 дол-
дуже гарний 14 нар. золотом одва-
чний ланцюшок в дарованом — да-
дає ся даром до кождого годинника.
EXCELSIOR WATCH CO.
1101 Athenaeum Building, Chicago, Ill.

Справозданє касове

Рус. Нар. Союзу за місяць Лютий 1910 р.

Від.	Місцевість	\$	ц.	Від.	Місцевість	\$	ц.
1	Shamokin, Pa.	292	32	104	Perth Amboy, N. J.	93	39
2	Mont Carmel, Pa.	48	03	105	Nicetown, Pa.	23	54
3	Olyphant, Pa.	234	84	106	Chicago, Ill.	92	03
4	Jersey City, N. J.	48	38	107	Sayre, Pa.	41	63
5	Mt. Carmel, Pa.	89	80	108	New York, N. Y.	81	82
6	Brownsville, Pa.	96	57	109	Ellsworth, Pa.	32	00
7	McAdoo, Pa.	131	99	110	Leetsdale, Pa.	27	30
8	Elmira, Heights, N. Y.	49	87	111	Allegheny, Pa.	9	02
9	St. Clair, Pa.	106	00	113	New Florence, Pa.	48	47
10	Ansonia, Conn.	103	79	114	Dunmore, Pa.	46	46
11	Waterbury, Conn.	30	12	115	New Philadelphia, Pa.	30	03
12	Yonkers, N. Y.	84	94	116	Chisholm, Minn.	14	86
13	Troy, N. Y.	22	90	117	New York, N. Y.	45	90
14	St. Louis, Mo.	97	27	118	Pittsburg, Pa.	25	18
15	Buffalo, N. Y.	39	34	119	Latrobe, Pa.	44	79
16	Lansford, Pa.	211	65	120	Spangler, Pa.	59	00
17	West Pawlet, Vt.	40	97	121	Trenton, N. J.	139	49
18	Seymour Conn.	26	08	122	Trenton, N. J.	58	39
19	Priceburg, Pa.	71	98	123	Scranton, Pa.	209	81
20	Jessup, Pa.	62	44	124	Ormdod, Pa.	40	14
21	Mayfield, Pa.	12	74	125	Chicago, Ill.	9	53
22	Manown, Pa.	1	82	126	Beaver Dale, Pa.	36	40
23	Homestead, Pa.	46	75	127	Buffalo, N. Y.	35	94
24	Shamokin, Pa.	49	44	128	Lorain, O.	20	34
25	Trauger, Pa.	29	12	129	Sykesville, Pa.	44	41
26	Belle Vernon, Pa.	59	85	130	Pittsburg, Pa.	17	82
27	Glen Lyon, Pa.	182	35	131	Buffalo, N. Y.	5	08
28	Mahanoy Plane, Pa.	42	17	132	McKeesport, Pa.	42	38
29	Rhone, Pa.	84	55	133	Newark, N. J.	32	36
30	Breslau, Pa.	33	67	134	Ernest, Pa.	41	36
31	Eleanor, Pa.	49	14	135	Smoke Run, Pa.	146	61
32	Trauger, Pa.	216	35	136	Carnegie, Pa.	26	06
33	Northampton, Pa.	32	21	137	West Seneca, NY.	11	60
34	Old Forge, Pa.	45	50	138	Philadelphia, Pa.	9	02
35	Whitney, Pa.	39	13	139	Oil City, Pa.	30	94
36	Scottdale, Pa.	62	64	140	Youngstown, O.	76	25
37	Chisholm, Minn.	79	47	141	Little Falls, N. Y.	33	79
38	Auburn, N. Y.	54	33	142	Elisabeth, N. J.	38	22
39	Syracuse, N. Y.	35	63	143	Windber, Pa.	32	76
40	Westmoreland, Pa.	68	72	144	New York, N. Y.	21	97
41	Passaic, N. J.	35	49	145	Altoona, Pa.	20	50
42	Simpson, Pa.	10	92	146	McKees Rocks, Pa.	38	22
43	Mt. Carmel, Pa.	40	34	147	Allentown, Pa.	40	58
44	Philadelphia, Pa.	367	79	148	California, Pa.	23	66
45	Plymouth, Pa.	91	01	149	West Seneca N. Y.	37	96
46	Ambridge, Pa.	101	95	150	Pittsfield, Mass.	15	15
47	McKeesport, Pa.	15	49	151	Allentown, Pa.	6	44
48	Powhatan, W. Va.	5	46	152	Homestead, Pa.	81	19
49	Desloge, Mo.	49	13	153	Berwick, Pa.	32	55
50	Yatesboro, Pa.	56	55	154	Dunmore, Pa.	11	29
51	Holyoke, Mass.	186	03	155	Perth Amboy, N. J.	16	91
52	Pittsburg, Pa.	15	54	156	Sheffield, Pa.	56	89
53	Terryville, Conn.	88	26	157	Donora, Pa.	35	33
54	Carnegie, Pa.	34	60	158	New Kensington, Pa.	46	27
55	McKees Rock, Pa.	27	33	159	Herkimer, N. Y.	23	73
56	Cohoes, N. Y.	78	41	160	Jamaica, N. Y.	23	66
57	Ramey, Pa.	48	14	161	Tower City, Pa.	63	66
58	Leinsering, Pa.	6	45	162	Scranton, Pa.	13	27
59	Baltimore, Md.	92	71	163	Edmonton, Alta.	15	24
60	Dunlo, Pa.	103	01	164	Edmonton, Alta.	93	43
61	Monessen, Pa.	73	79	165	Chicago, Ill.	46	66
62	Ford City, Pa.	4	55	166	Barnesboro, Pa.	26	28
63	Gradatim, Pa.	97	82	167	Cumbola, Pa.	17	29
64	Elizabeth, N. J.	40	16	168	Perth Amboy, N. J.	28	74
65	New York, N. Y.	145	68	169	Scranton, Pa.	38	17
66	Butler, Pa.	10	53	170	Chauncey, Pa.	31	95
67	Ansonia, Conn.	30	18	171	Pittsburg, Pa.	19	64
68	New York, N. Y.	90	35	172	Cleveland, O.	36	01
69	Jersey City, N. J.	23	42	173	Oxford Furnace, N. J.	15	24
70	Franklin Furnace, N. J.	80	57	174	Detroit, Mich.	35	43
71	Alden Sta., Pa.	12	58	175	New Burgh, N. Y.	8	19
72	Providence, R. I.	28	18	176	Vegreville, Alta., Can.	8	64
73	Granville, N. Y.	23	66	177	Manchester, N. H.	62	87
74	Mt. Carmel, Pa.	26	15	178	St. Louis, Mo.	16	40
75	Newark, N. J.	18	20	179	Scarbo, W. Va.	15	45
76	Yorkville, O.	187	22	180	Manville, R. I.	37	08
77	Minersville, Pa.	17	29	181	Dixonville, Pa.	15	37
78	Meyersdale, Pa.	70	28	182	Sunderland Mass.	60	30
79	Pleasant Valley, Pa.	21	84	183	Whiting, Ind.	36	71
80	Baltimore, Md.	134	40	184	Hazleton, Pa.	30	96
81	New Alexandria, Pa.	13	43	185	McAdoo, Pa.	30	10
82	Carnegie, Pa.	57	89	186	Ford City, Pa.	22	94
83	Canonsburg, Pa.	62	79	187	Ginter, Pa.	36	36
84	Hazleton, Pa.	18	73	188	Newark, N. J.	37	25
85	Olyphant, Pa.	12	65	189	Troy, N. Y.	18	65
86	Lancaster, N. Y.	16	38	190	Herkimer, N. Y.	18	65
87	Cross Fork, Pa.	22	40	191	Red Star, W. Va.	16	00
88	Simpson, Pa.	115	70	192	Minneapolis, Min.	34	08
89	Centralia, Pa.	126	16	193	Peckskill, N. Y.	40	79
90	McKees Rocks, Pa.	19	70	194	Whiting, Ind.	14	65
91	Taylor, Pa.	67	74	195	Syracuse, N. Y.	22	35
92	Newburgh, O.	14	71	196	Whippany, N. J.	16	13
93	New Britain, Conn.	112	79	197	Auburn, N. Y.	24	93
94	Beavers Meadows, Pa.	30	71	198	Brooklyn, N. Y.	10	00
95	Pittsburg, Pa.	56	8	199	New York, N. Y.	31	52
96	Marion Heights, Pa.	73	89	200	Emerald, Pa.	65	46
97	Shenandoah, Pa.	8	19	201	Jeannette, Pa.	63	22
98	Wilkes Barre, Pa.	8	19	202	Kingston, Pa.	84	25
99	McKeesport, Pa.	8	19	203	Carteret, N. J.	14	55
100	Canonsburg, Pa.	8	19	204	Stapleton, N. Y.	14	55
101	Cleveland, O.	8	19	205			
102	Export, Pa.	8	19	206			
103		8	19	207			

Від.	Місцевість	\$	ц.	Від.	Місцевість	\$	ц.
212	Cleveland, O.	15	47	248	Coatesville, Pa.	34	82
213	Bayonne, N. J.	16	71	249	Nanticoke, Pa.	26	06
214	McKees Rocks Pa.	32	05	250	Pittsburg, Pa.	56	68
216	Hazleton, Pa.	39	63	251	Cleveland, O.	24	25
217	Rochester, N. Y.	18	22	252	Northampton, Pa.	20	94
219	Bakerton, Pa.	31	75	253	Lopez, Pa.	39	91
220	Brooklyn, N. Y.	11	72	254	New Britain, Conn.	16	20
221	Chicago, Ill.	19	30	255	West Newton, Pa.	32	15
222	Mahanoy City, Pa.	66	65	256	Ronco, Pa.	11	90
223	Port Buckley, Pa.	50	03	257	Spring Valley, NY	11	90
224	Belle Valley, O.	22	37	258	West End Pittsburgh, Pa.	16	44
225	Desloge, Mo.	35	76	259	Chicago, Ill.	12	54
226	Hammond, Ind.	19	11	260	Taylor, Pa.	25	40
227	Derry, Pa.	44	20	261	Taylor, Pa.	33	23
228	St. Clair, Pa.	19	11	262	Ansonia, Conn.	12	81
229	Scranton, Pa.	110	47	263	McKees Rocks, PA	35	76
230	Monessen, Pa.	17	82	264	Juliet, Ill.	61	88
231	Scranton, Pa.	35	22	265	Taylor, Pa.	38	80
233	Passaic, N. J.	56	97	266	Glen Lyon, Pa.	29	91
234	Elizabethport, NJ	24	32	267	Kingston, Pa.	22	67
235	Rosford, O.	31	26	268	Duquesne, Pa.	31	53
236	Ambridge, Pa.	11	89	269	East Chicago, Ill.	33	00
237	Chester, Pa.	63	78	270	Youngstown, O.	17	39
238	New Alexandria, Pa.	9	25	271	Troy, N. Y.	25	30
239	Philadelphia, Pa.	52	23	272	Delano, Pa.	15	47
241	Newark, N. J.	13	30	273	Hudson, N. Y.	62	38
243	West Pullman, Ill.	16	77	274	Youngstown, O.	64	26
244	Bellefonte, Pa.	17	82	275	Perth Amboy, N. J.	42	00
245	Trenton, N. J.	32	23	276	Ambridge, Pa.	44	80
246	Crompton, R. I.	12	07	277	Startford, Conn.	35	00
247	Wilmington, Del.	27	19				

Дм. Капітула Чек вернув до каси 200.00

Прихід за Фебруар 1910 р. в \$12,753.87

РОЗХІД:

Посмертне по бл. п.

Івані Войтко, New Alexandria, Pa.	250.00
Василіо Куривка, Cleveland, O.	1000.00
Михайлі Денько, Ford City, Pa.	1000.00
Павлі Смильський, Ernest, Pa.	550.00
Василіо Матущ, Ernest, Pa.	550.00
Марії Старух, Butler, Pa.	400.00
Ксені Шмігель, Emerald, Pa.	400.00
Марії Рогос, Dixonville, Pa.	400.00
Теодозії Бабей, Hazleton, Pa.	400.00
Маріяні Вучек, Monessen, Pa.	400.00
Еві Кудерек, New York, N. Y.	200.00
Зузанні Юрченко, Cleveland, O.	400.00
Марії Підлужний, Cleveland, O.	400.00
Теклі Половишак, Youngstown, O.	400.00
Луді Генсза, Elizabethport, N. J.	500.00
Михайлі Пішко, Smoke Run, Pa.	500.00
Сир. часть по Анд. Кравец, Beaver Meadow, Pa.	340.00
" " " Федорі Бобурчак, Spangler, Pa.	200.00
" " " Афтанасі Глух, Scranton, Pa.	500.00
" " " Михайлі Штофик, Butler, Pa.	500.00
Запомога для Максима Федорів, Taylor, Pa.	200.00
" " " Николая Терпливець, New York.	100.00
" " " Олекі Вавришко, Allentown, Pa.	100.00
Орган Р. Н. С.	1 325.60
За візники Р. Н. Союзу	800.00
За туфляди на декларації fire proof i folders	200.00
Подорож і діста Голов. Уряду в справі процесу в Greensburg, Pa. i в справі цензуру в Washington, D. C.	202.54
Платня Головних Урядників	190.00
Надгорода організаторів	83.41
Адміністрація Р. Н. Союзу	186.82
Розхід за місяць Фебруар с. р. єсть	\$12,678.37
Зіставлене:	
Прихід за місяць Лютий с. р. єсть	\$12,753.87
Готівка з кін. Січня 1910 р. остала	6,236.49
Весь прихід єсть	\$18,990.36
Розхід за місяць Лютий с. р. єсть	12,678.37
Готівка з кінцем Фебруара с. р. остає	\$6,311.99
Проценти до 1 Січня 1910 року	693.24
Готівка в раз з процентом з кін. Лют. єсть	67,005.23
З того:	
Фонд сирітський вносить	\$36,050.28
" резервовий "	16,174.02
" народний "	3,223.01
" бідних "	3,990.49
" розпорядимий "	7,567.43
Разом	\$67,005.23

Д. Капітула, предс.

А. Шаршонь, нас.

С. Ядловський, сенр. фін

А. Шаршонь, нас.

С. Ядловський, сенр. фін

А. Шаршонь, нас.

С. Ядловський, сенр. фін

А. Шаршонь, нас.

С. Ядловський, сенр. фін

А. Шаршонь, нас.

С. Ядловський, сенр. фін

А. Шаршонь, нас.

С. Ядловський, сенр. фін

А. Шаршонь, нас.

С. Ядловський, сенр. фін

А. Шаршонь, нас.

С. Ядловський, сенр. фін

А. Шаршонь, нас.

С. Ядловський, сенр. фін

А. Шаршонь, нас.

С. Ядловський, сенр. фін

А. Шаршонь, нас.

С. Ядловський, сенр. фін

А. Шаршонь, нас.

С. Ядловський, сенр. фін

А. Шаршонь, нас.

Поір Братства!

Роблю всі братські річі найліпше і найкраще, в найліпшому матеріалі та дуже приємній ціні і за роботу гварантую. Продаю книжки і на жадане пославлю цінник.

Бесім доволітим членом Р. Н. Союзу. Проч а чужиня; удавайте ся до свого! Мій адрес:
STEFAN KALAKUKA
215 Moran Court, Scranton, Pa.

Замовлення надіслані через пошту полагоджуєсь сейчас.

Пощо платити більше?

Neiman's
FURNITURE STORE

1403-5-7-9-11-13-15-17 FIFTH AVE., cor. Stevenson St.
За Вашого доллара купите у нас багато. Гварантуємо, що будете вдоволені, або звертаємо гроші.

S. & W.

премію марки (стемпси) при кожнім закупні

Почалась велика продаж дамских убранных!

Сьвіжо спровадженний з фабрик товар пробних убранных.

ЦІНИ ЗНАЧНО ЗНИЖЕНІ.

Наші три головні Спеціальности:

Вибір Ч. 1. — Убраня в ціні \$12.25.

Звичайної міри — від 30—38 цалів, пів-вільні дамські ковти — з обшивками і рівним ковніром — на два і чотири гузики — обшиті гузичками і плетенками — фалдовані і обшиті закладками спідниці — всілякої довжини. Все старанно шито — убрания сукні в кольорах: чорнім, синім, рожевим, сивім, бронзовим, зеленим і інших — з доброї вовняної панамської матерії і найкращих десенів вишивок — матерія в дрібних модних пружках. Деякі з тих убранных з фабричних пробок — коштували до \$22.50.

\$12.25

Вибір Ч. 2. — Убраня в ціні \$14.75.

В всілякого рода розмірах. Сей вибір складаєсь з многих найновітших весняних виробів дамских убранных. Сині вишивки — дрібно цяткована матерія — синя і чорна — з шифонів панамських і тканин, в практичних весняних кольорах; модні одно і двогузикові пів-вільні ковти, шиті після найновітших моделей — густовно обшивані. Ціни від \$20.00 до \$28.00, наймодніший крій сего сезону.

\$14.75

Вибір Ч. 3 — Убраня в ціні 19.60.

Стрійні дамські убрания — крій блюзовий і густовно витягі ковти — сукні драперовані — робота як найстаранніша — убрания сі в великім і гарнім виборі. В найкращих кольорах і з доброї панамської вовни, шиті сильними нитками, з попеченнями. Всякі міри. Сейчас можна пізнати, що властива їх ціна була від \$25.00 до \$35.00.

\$19.60

BENNIE NEIMAN

1403-5-7-11-13-15-17 Fifth Avenue,

PITTSBURG, PA.

ПЕРША АМЕРИКАНСКА „РИЗНИЦЯ“

під покровом сьв. Арх. Михайла.
„RYZNYCIA“, 114 Chestnut Street, SHENANDOAN, PA.

Має склад і виріб річей церковних як:

Фелони чорні від \$30—65.00
Ризи сьвітлі від \$35, 40, 55, 60, 80 і висше
Стихари від \$6.00
Ручники, илитони, хоругви з образами від \$30.00 і в.
Чаші від \$20, 35, 40, 50 і висше
Ліхтари, Службеники, Евангелія від \$20, 45, 55, 60 і 80.00 дол.
Цьвіти на престол і до сьвічок по ріжній ціні.
Приймає ся замовлення на нові річі і до направи старі риз.
ВИРОБЛЯЄ СЯ ВІДЗНАКИ БРАТСЬКІ, ПАСИ і проче.

Сьвітло церковне:

СЬВІЧКИ ВОСКОВІ (декоровані) з образами по
26 цнт. за фунт, 1 на фунт, 2 на ф., 3 на ф.,
4 на ф., 6 на ф., 8 на ф. і 14 на фунт.
Сьвічки воскові ручно декоровані 50 цнт. за фунт,
2 на ф., 4 на ф., 6 на ф. і 8 на фунт.
Тройці ручно декоров. 5, 6, 50, 7, 9, 50 д. Углі до кадильниць 28 цнт.
Пачка (120) запалів 24 цнт. Олива гальон 1.10 дол.
Сьвічки воскові до надставлюваня 3 на фунт 22 цт.
„ 4 на ф. і 6 на фунт 22 „
Офїрки воскові 16 на ф. і 18 на фунт 22 „
Сьвічки стеаринові 16 „
„ 4 на ф., кручені 4 на ф., 6 на ф. і 1 на фунт.
Сьвічки на престол (extra) 37 цт. за фунт, воскові жовті 1 на ф. і 6 на фунт 30 цнт.
Чадило 50 і 55 цнт. за фунт.

АРТИСТ РІЗБЯР

Евгеній Василенко
виконує усі роботи

входячі в обсяг церковної штуки, як:

ІКОНОСТАСИ
ВІВТАРІ
ПРЕСТОЛИ
БАЛЬДАХИНИ і т. д.

Золотити і малює ікони

Усі роботи виконує добросовісно.

EUGENY VASYLENKO

337 W Center St., Shenandoan, Pa.

Одинона вірцево уряджена

ДРУКАРНЯ „СВОБОДИ“

затрудняє добре вишколений друкарський персонал, посідає найновітші машини, як томе ріжнородні гарні черенки і прикраси.

Виконує

всякі друкарські роботи

точно, гарно і по низьких цінах.

Внов. Родимці, як томе Відділи і члени Р. Н. Союзу повинні в всяких друкарських роботах удавати ся лише до своєї друкарні „Свободи.“ — Адрес:

184 Hudson Street, New York, N. Y.

Руска
Агенція
Кора-
бельна
і Пере-
силка
Грошей

з кав-
цією
15.000
долларів
і всім
судам
Сейму
Нью Йорк.

184 Hudson Str., New York, N. Y.

Ся Контора залагоджує слідуючі справи:

Пересилає гроші до всіх країв по цінах можливо найтан-
ших і як найкорше.
Продає Шифарти на ріжні лінії корабельні до старого
краю і в краю до Америки по найтанших цінах.
Виробляє повновласти, контракти купна і продажі са-
мосотронні підписом конауля; перепроваджує всякі інші
справи зі судами і старокравними властями.
Пологоджує справи вїзнові, як увільнене від асетиру-
ку, військової контролі, увільнене від вправ і т. п.
Мінює гроші — старокравні на американські і американські
на краєві після біжучого курсу.

Адреса:

Ruthenian Exchange

184 Hudson Str., New York, N.

ДАРОМ! одна пачка славних ліків

Чи Ви хорі? Ліки „GALEN“ вилічили тисячі людей, вони вилічать і Вас. Пощо платити великаські суми грошей за лічене, коли Ви можете вилічити себе самі.

Пришліть свою точну адресу, ім'я і прозвисько, а ми Вам вшлемо відвратною поштою пробний лік „GALEN“ цілком даром.

1. RUMATINA лічить ревматизм, невралгію, цухляку і т. п. недуги. Ціна 3 дол. Прібка даром.

2. PERSOLA лічить болячий нелюдка і т. п. внутрішні недуги. Ціна 3 дол. Прібка даром.

3. FORTOLA, патентований лік для нервовних, ослаблених та утратах полові сили. Ціна 5 дол. Прібка даром.

4. SANGUINOLA вилічує малярію, пропасницю, лихорадку, мильокровність, біль вуса, очей і горла. Ціна 4 дол. Прібка даром.

5. ASMOLA лічить зі знаменитим успіхом всі грудні болячки, як чашотку, астму і хронічний кашель. Ціна 3 дол. Прібка даром.

6. VIROLA вилічить в короткім часі гемороїди і ватровне кров. Ціна 3.50. Прібка даром.

7. MEMORA знамените средство проти гемороїдів, викидів і т. п. недуги. Ціна 3 дол. Прібка даром.

8. MERPOTA цілковито лічить сьфіліс, трипер і рани на тілі. Ціна 3 дол. Прібка даром.

9. PELOCRESE являє ся хорощим ліком проти випадання волосся і болу голови. Ціна 3 дол. Прібка даром.

10. PROFILACTA в короткім часі вилічує жіночі недуги, як нелюдність, нерегулярні періоди, білі упляви і т. п. Ціна 3 дол. Прібка даром. — Адрес:

GALEN CHEMICAL CO.,

227 WEST 74-th STREET,

NEW YORK CITY.

Хороби мужеські.

Колі Ви єсте хорі та потребуєте доброго лікаря, удайте ся то мене з повним довірем, а я Вам скажу, чи можете бути вилічені, чи ні. Се не робить різниці, як довго хворіть та як яку недугу, не робить різниці, чи Вам сподобалися другі лікаря, але если єсте хорі, приходьте до мене. — Моя 26-літня практика лікарська та досвід в тім краю і на границю дозволяють мені розв'язати і вилічити всяку недугу, яку узавіла влічальною. Недуги лічу сьвіро і акуратно.

Хороби генеричні (секретні) і вяралівні. Ст хоро-
роби лічу своєю питомою мо-
тодою дуже скоро і так, аби більше не вертали ся.

Хороби скірні

як: короста, викиди, прищі, сьверб, руптура, лшпак,

Хороби крові

як ватровне крові, ревматизм і инші.

Хороби жолудка і утроби.

Хороби нирок

Простуда нирок, тяжка моч, простуда піхури, каміня

Хороби нервів

в піхури, запалене нирок, піхури, біль в пахвині і т. д.

невралгія, біль крижів, перестрах в часі сну, дегте в костях і т. д.

Ст недуги і много инших лічимо сьвісно і в як найкоротшім часі.

Адреса: **L. A. KELLY** Адреса:

628 Penn Ave.

Другий поверх.

Pittsburg, Pa.

Офісові години:

Що дня від 9-ої рано до 8-ої ввечора

В неділі „10-ої“ „3-ої по полудни.“ 12-15

„ДУШПАСТИР“

се прекрасна, широко-руська церковно-народна газета.

Виходить в Філадельфії кожного місяця, подає гарні науки духовні і відомости зі сьвіта. В „Душпастир-и“ друкують ся важні для всіх оголошення гр. кат. канцелярії Епископської. Не брак там і жартів веселих та сьмішних, і красних образків. „Душпастир“ всім подобає ся — всі его хвалять.

Коштує на цілий рік так тут в Америці як і до старого краю всего лиш \$1.20.

Читайте, що пишуть за „Душпастир“:

Canora, Sask., Canada, Mapт 20, 1909.

Всечасна Редакція Душпастира! — ...Принявша Ваш цирку праду, що ніяка часопис так не вдоволила мене, як ся наша, дорога часопис „Душпастир“... Ся часопис то єсть так, якби в дуже сильну посуху, лоский, мильний дощ... Нехай всякій благодать Божю над сим початком так горного і сьвятого діла! — В повеліям Олекса Хабун.

Подібні похвальні листи приходять до Редакції „Душпастира“, майже що дня. Тож намовляйте „Душпастира“ чим-ськош для себе і для Ваших свояків і знайомих тутки і в краю.

„Душпастир“ повинен бути в кожній руській хаті.

Гроші на „Душпастир“ треба посилати (найліпше поштовим моней-ордером) на ім'я:

Rev. J. Boyarchuk, 821 N. Franklin St., Philadelphia, Pa.

Варить пиво на краєвий спосіб. без всяких примішок.

Хто лиш раз покоштує сего пива, то иншого вже не буде пити.

Голова від него ніколи не болить, бо єсть здорове і поживне.

Не треба его зрештою хвалити, бо добре само за себе говорить.

E. ROBINSON'S SONS,

Lager Beer Brewery,

435 to 455 N. 7-th Str., Scranton, Pa.

Telephone calls:

General Office 2333, Night Call 4854.